

१३०

दर्ता नं.: ४८/२०७६/७७

पुखां दयक तकम् सम्पति, भीम् कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

पुखां दयक तकम् सम्पति, भीम् कला व संस्कृति

ख्वप

नेपाल संवत् १९४४ चिल्लागा / २०८० चैत्र १५ / 2024 Mar. / ल्पा: १०४, दॉ:६

भक्तपुर नगरपालिका
अन्तरनगर महिला कबड्डी प्रतियोगिता-२०८०
प्रारस्कार प्रितरण तथा समाप्ति अर्थात्

ख्वप नगरपालिकाया श्रवण जूँग
अन्तर नगर ब्यागु
महिला कबड्डी क्वचाल

महाकाली नगरपालिकाया प्रमुख चैसिर ख्वप नगरपालिकाय्
(२०८० ईत्र ८ गते)

मिमिरे साकोसया पुचः ख्वप नगरपालिकाय्
(२०८० ईत्र ९ गते)

; DkfbSlo

@) *) r} !%, C^\\$!#), jif{^

नेपालय् हक्कनं लोडसेडिङ् !

नेपःया सरकारं भारतता विजुली मियगु म्हागस क्यडः देशधाती एमसीसी सम्भौता प्रतिनिधिसभां पारित याता । दे डांकः उकिया विरोध जूगु खः । ५५ अर्ब अमेरिकी अनुदान धेबा कायो दे हे हे अमेरिकी सैन्य गठबन्धनय् दुतिनय् यंकगु मखुगु ज्या यागु जक नेपःमिपिसं विरोध यागु खः । शासक दलत एमाले, नेका, माओवादी नपां जनताया विरोधता वास्ता मया ।

अः नेपाल विद्युत प्राधिकरण वैगु महिना (वैशाख) निसें विद्युत मगाइगुलिं लोडसेडिङ् (मता स्याय मालिगु) अवस्था वगु खाँ धायो च्वंगु दः । भारतकय् विद्युत न्यायगु सम्भौता नवीकरण मजूगुलिं थ्य अवस्था वगु खाँ प्राधिकरण धायो च्वंगु खः । नेपःव भारतया दथ्वी जूगु विद्युत न्यायगु सम्भौता थ्वहे चैत्र १८ गते फुइगु खः । स्वला हाँ हे नविकरण याय् माला धायो छ्वगु सम्भौता अः तकन भारतं वास्ता मयागुलिं नविकरण जूइगुलि प्राधिकरणया पदाधिकारीपिसं शङ्का याडः च्वंगु दः ।

नेपालय् चिकुलाया इलय् उत्पादन जुइगु विद्युत मालिगु स्वयो म्हवचा जुइगुलिं न्हिं ६ सय मेगावाट विद्युत भारतं न्याडःकाय मालिगु धायो च्वंगु दः । भारतं लोक सभाया निर्वाचनया त्वहः तयो नेपः नपांया विद्युत खरिद सम्भौताखय् चासो मयागु धःसां नं भारतया अनुमति मदयकः नेपालय् न्हूँगु सरकार गठन यागुलिं धाय् गु मति नं यक्व सिनं तःगु दः ।

प्रधान मन्त्री प्रचण्ड २०८० फागुन २१ गते नेका नपांया गाथी फ्यडः एमाले नपां गाथीचिङ् सरकार दयकला । उकी चिनियाँतय् गु लाहा दःगु धायो भारतीय सञ्चार माध्यमं खाँ छुडः वयो च्वंगु दः ।

भारत सरकारं नेपःया न्ह्यागुनं ज्या वाय् गु सहमति खय् जक जुयमः धाय् गु पक्षखय् खः । वं नेपालता सार्वभौम व स्वतन्त्र देशकाथं डाल काय् गु मति हे मतः । भारतया मेगु प्रदेश थें नेपालता नं छ्गु अमिगु प्रान्त थें व्यवहार याडः च्वंगु दः । नेपः या प्रधानमन्त्रीता भारतया मुख्यमन्त्रीया दर्जा खय तयो स्वैगु । एमसीसी सम्भौताखय् नेपालय् छुं नं न्हूँगु योजना न्ह्याकय् हाँ भारतं ज्यू धाय् के मःगु प्रावधान नं भारतीय शासक तय् गु औपनिवेशिक सोच या लिच्वः खः । नेपालया शासक वर्ग उगु प्रावधान नपां तयो एमसीसी सम्भौता संसदं पारित यागु भारतया च्यो जुय यो धःगु खः ।

छुं ई हाँ भारतीय विदेश मन्त्री नेपालय् भ्रमण वः बलय् नेपालं भारतता हिदाखय् १० हजार मे.वा. विजुली मियगु सम्भौता याडागु तःच्वगु उपलब्धी दक बयबय् याडः जूला । उब्ले नं देशभक्त नेपःमि पिसं नेपालय हे मःक्व विजुली छ्यलानि तिनि विद्युत कत देशता मियमःगु खाँ ल्हागु खः । जनताता दांकः विजुली मियमःगु, उद्योग धन्दाता दांकः बिजुली बिय फः सा जक माल सामान नं दांकः बियफैगु, न्हूँ न्हूँगु उद्योग धन्दात चायकेगु वातावरण दैगु खाँ व्याकगु खः । अथेनं शासक दलत खाली विजुली मियगुलि जक जुला । गुकिं अःदेशय् लोडसेडिङ्या मार फय मालिगु खानय् दत । थ्व शासकवर्गया (अदूरदर्शिता) लिपा थ्यंकया विचः याय मफ्गुया लिच्वः खः । छुं नं खाँ तयो थ्वनं लिपा लोडसेडिङ् याय् मज्यू ।

पिकाक-खप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकंबज्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा-रेणु धवज्
थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्या: ०१-६६१३०४३, इ-मेल- khwopapau@gmail.com

रेल दिक्षियाय् रेलवेस्टेशनय् अपलं मनूत हुलमूल याडः च्वडः चव.गु जुल। अलय् भारतया रेलवे स्टेशनय् थे. अशोभित ढुङ्गं घवात्मतु घ्वाडः मनूतय् याइगु अशिष्ट व्यवहार व बगलीमारातय्सं बगली मारय् याइगु बांमलागु घटना जुइगु गनां हे थाय् मरु। अथे जुइगु शंका याय्क मालिगु अवस्था हे मरु। पाकेटमारत नपां होश यो दकः च्वयो तःगु साइन बोर्ड नं गना हे मरु। पाकेटमारत नपां होश यो दकः च्वयो तःगु साइन बोर्ड नं गनां हे यखायो तःगु मरु। रेलय् च्वनयँ हाँ हे जिपुं च्वनय्गु कम्पार्टमेन्ट (रेलय् च्वनय्गु क्वथा) चा: हिल स्वया अलय् थः थः गु थाय् मः मः थाय् स्वप्याय धुङ्कः जिपुं प्लेटफार्मय् शांधाई फेडरेशनया पासापुं नपां खाँ ल्हाडः च्वडा। धात्थें धाय् खः सा नेन्ह प्यन्ह व्यकपुं नपां च्वडः चाहिलाबलय् व्यक पिसं क्यंगु मायां व व्यवहारं व्यकपिन्ता त्वः तय्ता तस्कं थाकुयो च्वना। थौ व्यकपुं नपां बायमालिगुलिं तस्कं म्हाय् पुयो च्वना। श्री ऊ-तुङ्ग-मिङ्ग शांधाई विद्यार्थी फेडरेशनया नायो भाजु खः। सेकेटरी (छ्याज्जे) श्री लिंच्यून खः। व्यकः पिसं जिमिता थः हे दाजु किजापिन्ता थैं तस्कं बांलाक थः भ पियो व्यवहार याइगु। ढुङ्ची विशव विद्यालयया गृह निर्माण इजिनियरिंग विभागया प्यंगूगु दाँया छम्हा मिसामचा ब्वनामि जिमिम्हा भाय् हिला मि (द्विभाषिया)

चीनया हाड़ग चाउ पारवय् वाडा बलय् नारायणमान बिजुवाँ (का. रोहित)

काथं गवाहाली याडु च्वंगु जुल। व्यकया नां टुङ्ची खः। व्यकलं तस्कं थुइकः अंगेजी भाषं भाय हिलः जिमिगु मनया न्ह्यसः या लिसः लुदांक बियो दी। आना स्वास्थ्य निवासया भाय हिलामि भाजु ली नं नपां हे दी। सांधाई व्यकपिन्के विदा फ्वडः वाडा। ६:३० इलय् रेलय् न्ह्याकय् तान। मिखां हायँ दः त लय् व्यक पिसं लाहा सांकः विदा वियो च्वन। चान्हयँ ९ ता इलय् जिपुं हाड़गचाउ थ्यन।

हाड़ग चाउ

बांला माया ‘हाँचाउ’ बांला वसन्त ऋतुया बाय धायेलो प्रकृति सुन्दर, कृतिम भिदुगं जन्मकः छी पासा याय ला’

चित्तधर हूद्य

हाड़गचाउ धात्थें हे तस्कं बांलागु, स्वय हाँयपुगु थाय् खः। हाड़चाउया प्रकृतिक सुन्दरताया विषय पुलांगु चिनियाँ धापु थथे दः:- ‘धरतीया स्वर्ग’।

हाड़चाउ चेकियाहाड़चाउग प्रान्तया राजधानी व राजनैतिक, आर्थिक व सांस्कृतिक केन्द्र खः। थव ३०.१५ उत्तरी अक्षांश व १२०.१० पूर्व देशान्तरय् ला। च्वेगताड़ग खुसीया सिथ्य् च्वंगु हाड़चाउ पूर्वी चीन समुन्द्र निसें १०० किलो मिटर तापाक्क व समुन्द्रया सतहस्वयो १० मिटर च्वय (उचाई) ला। हाड़चाउया मुक्क क्षेत्रफल ३२०० वर्ग किलोमिटर डाडु च्वंगु दः। अलय् थाना च्वनिपुं मनूत (जनसंख्या) २.२ मिलियन (नी न्यगूलाख) म्हा दः। हाड़चाउ नगर दुनयँ जक ७ लाख ५० हजार म्हा मनू त च्वडः च्वंगु दः। १६.३ सेन्टिग्रेड थानाया छ्याय्फवाय् काथं तापकम खः। थाना अपलं तः नुझ ब्ले ४० डिग्री सेन्टिग्रेड व म्हवँ जुइबलय् १० डिग्री सेन्टिग्रेड निसे.

शून्य स्वयो क्वय थ्यंकः तापमान वानी। हाड़गचाऊ चीनया पुलांगु प्राचीन नगर मध्येया छगु खः। थुगु नगर दय्क बलय् निसें २१०० सदाया इतिहास उ, ऐह (सन ८९३-९७) राज्य शासनय् डागू वंशतक व दक्षिणी सुदूग वंशया (सन ११२७-१२७९) तक राजधानी जुल।

हाड़गचाऊ तस्कं बा.लागु लक्स (हावापनी) व तस्कं बांलागु अब्बल जगाया उब्जनी याडः दक्षिण चीनय् हाड़गचाऊ बुँज्याखय् अपलं हः नय् ला। बांलागु व फ्य् अपलं वः वइगु व दो (माथांगु बुँखंयाडः वा जुट, कोकून (रेशम की लहिडः थवकिगु ख्यैं थें जःगु), कपाय ताजि-ताजि तरकारी, पासी व आलु बखडा अपलं सैगु थाय् खः। हाड़गचाऊ मू काथं ‘रेशमया राजधानी’ जक नां दां। थानाया लुडग चिन वाउँगु चिया चीनय् जक मखु विदेशय् नं नां जः।

इस्पात, न्या, मिसिन, कलपूर्जात, रासायनिकवस्तुत नपां कापया तः हांगु कारखाना नपां कैची, कुसा श्रीखण्डया माल सामान व मेमेगु बःचा बःचा हांगु क्यूरियो सामानया उद्योग तय्गु नं आना बांलाक विकास जुय धुक्ल। अथेनं हाड़गचाऊ धात्थेंगु लोकं हवागु उत्पादन रेशम व चिया हे खः। थाना बुटा कियगु कलात्मक व मिहित ज्याखय् नं नां दां।

हाड़गचाऊ बुँज्या व उद्योग नपां चीनया छगु स्वास्थ्य निवास नं खः। थाना अपलं स्वास्थ्य निवास व विश्राम याय्ता दय्कतःगु छैत नं दः। आना देया कुं कुलाम. ज्या साडः नैपुं ज्यामित स्वास्थ्य भिंक्यता व भासुलांक्यता वैगु खः।

क्रान्ति स्वयो न्हपा हाड़गचाऊ साम्राज्यवादीत, देश-विदेशया पूँजीपतित व जमिन्दारतय्गु भासुलांकेगु थाय् खः। अलय्

सचित्र स्वीगृ खप पौ. बःछि पौ(पाद्धिक)

क्रान्तिलिपा हाडगचाऊसं तः तः हांगु व
चिच्या-चिच्या हांगु उद्योगत मथांमथां अपलं
चाय्कल नपां बुँज्या न न्हैं न्हैं काथं याय्गु
याडः हल नपां थानाया तस्कं ल्वः वाना पुसे
च्वंगु प्राकृतिक थाय् देया फुक्क थासय्या
ज्यामितय्सं नं स्वयो आराम काय् खान ।

देशय् भन मथां मथां तस्कं
बालाकः; म्हवचा धेबां अपलं सय्किगु दय्किगु
'आमदिशा', 'लामोकुदाई' जन कम्पूनया स्वापु
धावायता च्वय् थ्यंकः लहडः कम्पुनिष्ट पार्टी
क्यंगु लाँपु ज्वडः टेकिनकल इनोभेसन
(प्राविधिक आविष्कार) व टेकिनकल
रिभोकुसन (प्राविधिक क्रान्ति) या
आन्दोलनय् हाड्चाउया जनतां ज्यान पाडः
ज्यासाना अलय् कारखानात स्वयंचालित
(थमनं हे) व अर्ध स्वयंचालित (बच्छीजक
थमनं) चाय्क सामान दय्केगुलि तस्कं बालाक
तः लाक ज्यासान ।

'लामो कुदाई' लिपा औद्योगिक
उत्पादनय् क्वय च्वया काथं च्वजल : - १९५८
खय् १९५७ य् स्वयो १८ ब्व अपलं थाकाल ।
१९५९ खय् १९५८ स्वयो ३२ ब्व अपलं थाकाल ।
१९६० या स्वलाखय् १९६० या स्वलाखय् १९५९
स्वयो १६ ब्व अपः थाकाला ।

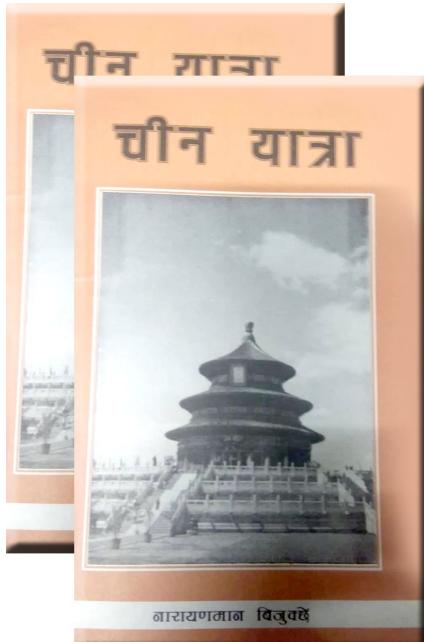
हाड्गचाउ नगर दुनय्य ३० गू स्वयो
अपः जनकम्युनत दः । ब्वनामि पिसं न्हैंगु
शिक्षा नीतिलिपा कारखाना व बुँइं वाडः
शरीरिक व मानसिक श्रम याइगु । बुँइं नं
न्हैं न्हैंगु काथं (नविनीकरण) यासेलिं १ माऊ,
बुँइं द सय् क्याटिज वा सय्केगु राष्ट्रिय
लक्ष्य तःगु खः । अलय् बालाक बुँपालः;
वैज्ञानिक ढंडगं पिकःगु पुसा, देसी सः अलय्
ना: छ्यूगु बालागु ब्वयवसथां छगू माऊ बुँइं
द सय् क्याटिज वा सय्केगु राष्ट्रिय लक्ष्य
स्वयो अपः ११०० क्याटिज वा सय्केला अथेहे
कपाय्य व जुट नं एम माऊ बुँइं १५०० क्याटिज
उत्पादन याय्गु कुतः या: च्वंगु जुल ।

हाड्गचाउ उद्योग व बुँ सय्केगुली
जक विकास यागु मखु नपां शिक्षा व
सांस्कृतिक लागाय् नं उलिहे हज्याडः वाडः

च्वंगु जुल ।

हाड्गचाउसं विश्वविद्यालय व मेगु
हाइस्कूलत, प्राइमरी स्कूलत नपां याडः मुक्क
१९०१ गू ब्वनय् कुथित दः । आना ३ लाख
७० हजार ब्वनामिपुं ब्वनि ।

थाना ४० गू कलेज व विश्व
विद्यालय थजगु त्वय् थ्यंक ब्वंकिगु ब्वनय्
कुथित दः गना २० हजार ब्वनामिपुं ब्वनि ।
१७ गू सेकेण्डरी ब्वनय्कुथि सं ५० हजार
ब्वनामिपुं ब्वनि नपां ११७० गू प्राइमरी स्कूल
दः आना स्वंगु लाख ब्वनामिपुं ब्वनि ।
नेपां तुति चुयो डाय्गु नीति काथं चीनया

मदिसे (नियमित) स्कूल बाहेक
अवकाशकालीन स्कूलयाय् नं व्यवस्था दः ।
गुर्कीयाडः ज्यासाड नैपुं ज्यापु ज्यामितय् नं
ज्याखं फुर्सत दतकिं ब्वनय् दै नपां बहनीया
रात्री विश्वविद्यालय नं चाय्कः क्तगु क ।
अवकाशकालीन व बहनीया रात्रीकालीन
ब्वनय्कुथि चाय्कसेलीं निराक्षरता मदय्केता
तस्कं ग्वाहाली जुला ।

स्वास्थ्यया लागाय् नं हाड्गचाउ
तस्क. नां दां, आना ६२१ गू मेडिकल यूनिट
(उपचारया केन्द्रत) दः अलय् ५८ गू
अस्पतालत दः । हिंछगू स्वास्थ्य निवास

दः । उकी द हजार स्वयो अपः बेड
(शैय्या) दः ।

१८ तारेख चान्हयैं ९ ताइलय् जिपु
हाड्चाउया रेल्वे स्टेशनं नगरय् पाखय् द्वाहैं
वाडा । मोटर रोटल हः नय् कोहैं वानय्
धुनय् वं आनाया सियुगु फय् व आनाया
बालागु लू (दृश्य) जिमिगु मन साल काल ।
होटलय् जापानी (बुद्धिचाल) चेसया
कासामिपुं नपां हाड्गचाउया कासामिपिनिगु
धिंधिं बल्ला जुयो च्वंगु जुयो च्वना । होटलया
तः हांगु हलय् स्वकः मिपुं जाय्कः दः । ता:
ता: हाकगु, तुइसे च्वंगु दाही लः हिडः तःपुं
बढापाकापुं क्वथियकः कासा म्हेतय्गुलि ब्यस्त
जुयो च्वना ।

अलय् जा नयो देडा ।

१९ जुलाई सुथाय्या जा च्याताइलय्
नया । दः३० ता इलय् हाड्गचाउ विद्यार्थी
फेडरेशनया नायो भाजुं जिमिता लसकुस याय्
दयो तस्कं लय्ता प्वंकल । अलय् एशियाली
विद्यार्थीपुं छप्पा जुयमः दक बः बियो दिल ।
वनं लिपा फेडरेशनया छ्याऊज्जे भाजुं
हाड्गचाउया बः चा हाकलं म्हासिइका पिल्वयो
दिल । वयकलं न्हैंगु चीन दय्केता
ब्वनामिपिनिगु तः हांगु लाहादैगु खाँ नं काडः
दिल "कम्पुनिस्ट पार्टीया न्ह्यलुवाय् देया बुँज्या,
उद्योग, विज्ञान टेक्नोलोजी(प्राविधिक ज्ञानं)
जः गु तस्कं बालागु दे दय्केगु 'आमदिशा' ता
जनतात तस्कं मनहवयक दे हछयाय्ता ब्वति
कायो च्वंगु दः देया न्हैंगु शिक्षा नीति याडः
ब्वनामिपिनि न्हपाया इक पक्षीय संद्वानतिक
ज्ञान त्वः त अः गुगु सैद्धान्तिक व व्यवहारिक
ज्ञान नपां नपां यकेगु शिक्षा नीति दय्केगु
दः । गुकिं याडः ब्वनामिपिसं अपलं अपलं
थः ता अपलं प्रगति यागु दः ।

खाँल्हाबाँल्हालिपा हाड्गचाउया
ज्याइवः या बारे छलफल जुल अलय् १२
ताइलय् जा नय् धुंकः ज्या इवः काथं पश्चिमी
भिल दुनय्या भिल व हाड्गचाउया १ नं
कुञ्ज थी थी लोकं हवागु थाय् स्वयता मोटर
ब्वाक ब्वाक वाड च्वन ।

‘अन्तरड्गका तरड्गहरू’ साफू पितब्बत्यासं

प्रा.डा. पुरुषोत्तमलोचन श्रेष्ठ चवयो द्यूगु इतिहास, संस्कृति व पुरातत्त्वया अनुसन्धानमूलक च्वसु मुना ‘अन्तरड्गका तरड्गहरू’ नां या साफू खपया सम्पदाया खाँ सय्के, सिइके थुइकेगु मति दःपुं ब्वनामिपिन्ता तस्कं महत्वं जःगु साफू जुइगु जिमिसं विश्वास काया ।

प्रा.डा. श्रेष्ठ खपया अपलं सम्पदात हिल: माल: स्वयो अध्ययन अनुसन्धान याड दिय धुंकल । गुलि नं न्य॑ कँ बाखं (किम्बदन्ती) काथं न्यडः वगु सम्पदाया बारे लुयो वगु दसि-प्रमाणया लिधंसाय् अनुसन्धान याडः सत्य तथ्य प्रमाणया खाँत पिभवयो दिल । जीवनया तस्कं महत्वं जःगु अपलं ई वयकलं अध्ययन अनुसन्धानय् याड दिल । ‘अन्तरड्ग का तरड्गहरू’ वयक्या हिचः तिया मुना खः । हिचःतिया मू दैमखु थव मू मरुगु अमूल्य ग्रन्थ खः ।

स्वनिगः या थी थी थासय् दय्कः तःगु बौद्ध स्तुपां नी खुसदा हाँया गौतम बुद्धया इलयया खाँ पिल्हवयो च्वनि । अः लुम्बिनी व तिलौराकोट्य मुलः स्वयो उत्खनन् याड च्वंगु दः । अध्ययन अनुसन्धानं न्है न्हैगु तथ्यत सियदयो वै । विज्ञान व प्रविधिया विकासं द्वलंद्व दा हाँया घटनात नं अः पुक थुइके, सिइके फत ।

खपया अपलं सम्पदातय्गु अध्ययन जुय धुंकलसा अपलं सम्पदातय्गु अजनं अध्ययन अनुसन्धान याय् बाकी दःनि । खपया न्है पुखू (रानी पुखू) खपया म्हवचाजक मनूतयसं स्यूगु थाय् खः । नेपाली सेनानपां मिलय जुयो खप नगरपालिकां ल्हवनय्-कानय्गु ज्या यात । ने.सं. ७५० सय् जगज्योति मल्लया पालाय् दयकगु उगु पुखूया अध्ययन कार्यदलया कजि प्रा.डा. श्रेष्ठ जू हे खः । फागुन २५ गते उलेज्या जुगु

नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति

पुरातत्व विभागया निर्देशक, युनेस्कोया प्रतिनिधिपुं भायो अध्ययन याडः दिल । वयकपिसं थाय् थासय् गः म्हूयो, मूलः (उत्खनन याडः) लुयो वगु वस्तुत परीक्षणया लागिं ज्वडः वान । अः ज्या न्ह्याक्यूता सल्लाह बियो दिल । अः दानय्गु ज्या न्ह्याई ।

विद्यार्थी निकेतन मा.वि.न ना: द्याङ्ककी दय्केता जग म्है बलय दरवारया आंग: लुयो वल । नगरपालिका व पुरातत्वया प्रतिनिधिपुं वाडः उकिता ज्या मन्ह्याक्यूता पाडा ।

खप नगरपालिका वडानं ५ कुथुसुब्याया जग म्हूयगु इवलय भाष्कर मल्लया पालाया धेबात लुयो वला । उकिं उब्लेया इतिहास सिइकेता अःपूल । जगन्नाथ क्षेत्र, लाय्कु दरबार लागाया ९९ गू चुकः व साकोथाया थासय् हिल : माल : मूल स्वयगु ल्यं दः नि ।

लिच्छवीकालीन व मल्लकालीन

स्वनिगः या थी थी थासय् दय्कः तःगु बौद्ध स्तुपां नी खुसदा हाँया गौतम बुद्धया इलयया खाँ पिल्हवयो च्वनि । अः लुम्बिनी व तिलौराकोट्य मुलः स्वयो उत्खनन् याड च्वंगु दः । अध्ययन अनुसन्धानं न्है न्हैगु तथ्यत सियदयो वै । विज्ञान व प्रविधिया विकासं द्वलंद्व दा हाँया घटनात नं अः पुक थुइके, सिइके फत ।

भिसं सिन्धुघाटी, हडपा सभ्यता अध्ययन याय्गु । थाँ स्वयो प्यद्वदा हाँ या बासिन्दा (मनू तय्स) छ्यल: वांगु वस्तुत, दयक तकगु संरचनात, ब्वडः थुइक च्वनय्गु । मोहन्जोदारो सं मूलः (उत्खनन) स्वयो लुयो वगु धातु व प्रस्तर (ल्वहँ) या मूर्तिया अध्ययन उब्लेया मनूतय्गु च्वःजःगु कलाकारिताया खाँ ज्या क्यं । थुकिं नगर सभ्यताया विकास, तः तः जःगु छैत, आनाया मनूतय्गु जनजीवन थुइकेता अःपूल । रवाहाली जुल ।

च्यासदा पुलांगु भाजु पुखू अध्ययन कार्यदलयाय् नं वयक हे कजि खः । ता ई या अध्ययन अनुसन्धान लिपा लुयो वगु वस्तु व प्रमाणया लिधंसाय् भीगुथःगु हे मौलिक पहलय् उगु पुखू दयकागु जुल । खपया इतिहासता खप नगरपालिकां म्वाकः तय्ता कुतः याडःच्वंगु दः ।

खप नगरपालिकां थन्थु दरबार दानयता साडः च्वंगु दः । उकियाय् पुरातत्व विभाग, संस्कृति मन्त्रालयनपां मिलय जुयो ज्या साडः च्वडागु दः । छु ई हाँ तिनि

सचिव रहीगृ ख्वप पौ. बःछि पौ(पाद्धिक)

लिच्छवीकालीन व मल्लकालीन सम्पदात दःगु ख्वप दे छगू सम्पदाया सहर खः। थानाया पुलांगु पहः प्राचीन मौलिकता न्हांकः मछ्वयता नगरपालिकां कुतः याड, च्वंगु दः।

सम्पदात दःगु ख्वप दे छगू सम्पदाया सहर खः। थानाया पुलांगु पहः प्राचीन मौलिकता न्हांकः मछ्वयता नगरपालिकां कुतः याड, च्वंगु दः। पुलांगु भीगु पहलं छँ दानिपिन्ता अनुदानया व्यवस्था, डकःमि, सिंकमिया तालिम, कला संस्कृतिया महत्व छु खः धायगु न्हुँगु पुस्ताता ध्वाथुइकः कानयगु तातुड स्थानीय पाठ्यक्रमया व्यवस्था नगरपालिकां मौलिकता ल्यंकतय्ता यागु कुतः या छगू नेगू दसु जक खः।

भरत जंगम जिं थाना हे दी। वयकलं ख्वप नगरपालिकाया स्वीकृति मक-सें जंगम मठ दानयुगु कुतः याडः दिल। जिमिसं अथे धाय् मते धाया। लिपा वयकलं नक्सा पास याडः दिल। वयकलं धायोदिला - यैँ, यैलाय् मठया नक्सा पास याय् म्वः। ख्वपय् जक छाय् ? लिपा खाँ ल्हाड खाँ मिलय याडः ज्या हज्याता।

कलेज व विश्वविद्यालय इतिहास

ब्वनिपुं ब्वनामिपुं म्हवँ जुजुं वान। उकिता विचः याड ख्वप नगरपालिकां विद्यावारिधितक छात्रवृत्तिवियो वयो च्वंगु दः। ख्वप नगरपालिकाया छात्रवृत्तिकायो अपलं

ख्वप दे या सम्पदात ल्यंकः म्वाकः तय्गुलि प्रा.डा. श्रेष्ठ ज्या तहांगुलाहा दः। वयक थजपुं अपलं इतिहासकार व संस्कृतिविदपुं भीता मदयकः मगा।

थजगु अपलं महत्व कः घाडः च्वंगु साफू पिथानय्ता ग्वाहाली यागु सञ्चित साकोसता अपलं सुभाय्। सहकारी धेबा काल बिल ख्यज्क लिकुड, च्वनय् मज्यु समाजया निंति न ज्या सानय्

ब्वनामिपिसं इतिहास संस्कृति विषय कायो ब्वडः च्वंगु दः।

ब्वनय् कुथि, कलेजय ब्वनामिपिन्ता इतिहास, भूगोल ब्वंकय्मःधायगु महशूस जिमिसं याडः वयागु जुल। इतिहास व संस्कृति ब्वनिपुं ब्वनामिपिन्ता प्राध्यापक पुं व उकियाबारे अध्ययन अनुसन्धान यायगु मति दःपुं सकलसिता प्रा.डा. श्रेष्ठ जु या थुगु साफू तस्कं ग्वाहाली जुझु विश्वास काया। ख्वपया सम्पदा संस्कृतिया खाँ सिइकेता विदेशी (साफूत ब्वनय् म्वः)।

मनूतय्सं जीवनय् यागु बालागू ज्याखं अमर याई। प्रा.डा. पुरुषोत्तम लोचन श्रेष्ठ जु याता थवहे साफुं देश विदेशय् म्हासिइक बिई। युगयुग तक म्वाकः तै।

कलेज व विश्वविद्यालय इतिहास ब्वनिपुं ब्वनामिपुं म्हवँ जुजुं वान। उकिता विचः याड ख्वप नगरपालिकां विद्यावारिधितक छात्रवृत्तिवियो वयो च्वंगु दः। ख्वप नगरपालिकाया छात्रवृत्तिकायो अपलं ब्वनामिपिसं इतिहास संस्कृति विषय कायो ब्वडः च्वंगु दः।

मः धायगु मान्यता काथं थव साफू पिकःगु जुइ धायगु मति लिपाया दिनय् न थजगु ज्याख्य लाहा तयों तुं च्वनि धायगु भलसा काय्।

(ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति प्रा.डा. पुरुषोत्तम लोचन श्रेष्ठ जुं च्वयो द्यूगु 'अन्तरद्युगका तरद्युगहरु' साफू पिता ब्वज्यासं फागुन २८ गते बियो द्यूगु न्वचुया भाय हिला -सं)

न्हूँगु गाथी चिगु सरकार अवसरवादी तय्गु लज्या नरुगु प्यारं

विवेक

नेपःया राजनीतिसं प्रधानमन्त्रीया
भाषं धाय्गु खःसा हकनं छकथाब्बा क्वब्बा
(उथल पुथल) जुल । गुलाहाँ दयकगु नेपाली
कांग्रेशनपांया गाथी चफुडः फागुन २१ गते
माओवादीया नायो नपां प्रधानमन्त्री पुष्टकमल
दाहालं एमाले नपां मिलय जुयो न्हूँगु सरकार
दयकेता च्यागू बूँदा च्वयो सहमतियाता ।
छन्हूँ हाँतक अपुं नेतात छम्हासिं मेम्हासियागु
नां कालकिं हे त्वा अपवित्र जुझगु धः यो ज्ञूं
खः । अलय् छत्थुं हे वहे नेतात गथे मिलय्
जू वाना ?

थः सरकारया न्ह्यलुवा जुयों तूं
च्वडः च्वनय्ता न्ह्यागुनं ज्या याय्ता लिफः
मस्वइम्हा प्रचण्डं नेका नपां गाथी चफुयमःगु
या दोषनेकांता हे बियो च्वंगु दः । वं राष्ट्रिय
सभा निर्वाचनय कोशी प्रदेशय माओवादी
उम्मेदवार बुगु, नेका महासमिति वैगु
निर्वाचनय् सुनपां छगाथि मजुय्गु खाँ पारित
यागु, हिन्दू धर्मया पालिडः सही(लाहा चिं)
मूं जुगु, महासमितिया प्रतिवेदनय् माओवादी
सशस्त्र संघर्षता दानवी करण काथं स्वगु
नपा राष्ट्रिय सभा अध्यक्ष माओवादी ता
मबियगु अडान तःगु लिं गठबन्धन
चफुयमःगुया हुनि धायो च्वंगु दः । पिनय
न्ह्यागु हे खानय् दःसां नं सङ्कमणकालीन
न्यायसम्बन्धी कानूनत पारित यागु नं प्रचण्डया
मूं समस्या खः । इलय् व्यलय नेकाया
नेतातय्सं ब्यूब्यूं वगु न्वचुता कांग्रेस सांसदपिसं
उकिता साथ ब्यूगुलिं प्रचण्डता शङ्का जुझगु
हे जुल । सङ्कमणकालीन न्यायसम्बन्धी
विधेयक पारित याय्ता प्रचण्डं विश्वास
एमालेता हे खाना । इलय् ब्यलय् प्रचण्ड
एमालेया नायो ओलीया छैं (निवासय्) वाडः

सहमति याय्ता ब्बाक ब्बाक जुगूया हुनि थव
हे खः । एमाले नेका नपांगाथी चफूयगु सरतय
सहमती याता ज्वी धाय्गु व्यवहारं क्यं ।

एमाले नेका नपांया गाथी चफूयता
मदिक्क लगय जुयोच्वना । एमालेया नेतात
गुब्ले शेरबहादुर देउवा लिसें सा गुब्ले प्रचण्ड
नपाँ मासिइक (गोप्य) छलफलय् दःगु खाँ
देउवां थमं हे लिपा स्वीकार याता । गठबन्धन
चफूयगु एमालेया योजना अःयाता तः लागू
जूल, अलय सिद्धान्त व विचः मरुगु खाली
कुर्सीया लागिं जक चिगु गाथी गुलि तक
छगाथि जुयो च्वनि वयां स्वयहे बाकी दः
नि ।

प्रचण्ड थ न्ह्याब्लें प्रधानमन्त्री जुयो
च्वनय दः सा देश व जनता न्ह्याथ्य् थजु
च्युता मतैम्हा, पार्टीया बिचः व सिद्धान्तता
धुलय् ल्हाकः छवइम्हा चरम व्यक्तिवादी
थःगु जक भिं स्वइम्हा अवसरवादी धाय्गु
खाँ थव लिपाया घटनां हकनं छक
पुष्टियागुदः । वं थःगु पार्टी याकचा ल्वाडः
चुनावय त्याकय मफैगु खानय् वं २०७९
सालय नेकां नपां मिलय जुयो चुनाव ल्वाता ।
नेकांया ग्वाहालीं ३२ गू थाय् त्याकला । थः
ता प्रधानमन्त्री मबिइगु खानय् वं नेका निसेया
गाथी चफूता । व थः कटूर दुश्मन केपी
ओलीया ग्वाहालीं प्रधानमन्त्री जुला वनं नेला
स्वयो अपः मच्वं । राष्ट्रपति निर्वाचनतक
थयं ब्लय् प्रचण्डं हकनं एमालेता पिंक, नेका
नपां तु गाथी च्यू वान । थुगु राजनैतिक
अस्थरतां प्रचण्ड थःता अपलं लबः दत
ज्वी अथेने देश व जनताता अपलं नोक्सान
जुल । स्वयबलय् नेका व एमालेता तःक हे
मिखालय् धुल्ल छवाकगु थें खानय दःसा

धात्थेणुं खाँ देश व जनताता मिखालय धु लं
छवाकगु खः । राजनीतिक अस्थरतां याडः
देता धू याय्गु मतिं दःपुं साम्राज्यवादी व
विस्तारवादी तय्गु जालय प्रधानमन्त्री लाडः
वांगु दः धाय्गु खाँ स्पष्ट जु जूं वगु दः ।
वं थः मसीतलय् थाब्बा क्वब्बा
(उथलपुथल) याडः च्वनय्गु जक घाला ।
नेपःमि पिसं प्रचण्डं दाच्छिया नेक स्वक थथे
हे देशय् थाब्बाक्वब्बा याडः च्वनिगु खःसा
देया विकासया पला गुब्ले न्ह्याइगु ? अःयाय्गु
गाथी सं एमाले ७७, माओवादी ३२, रास्वपा
२१, एकीकृत समाजवादी १०, जसपा १२,
याडः मुक्कं १५२ गू सीट थयंगु दः । थुगु
ल्या सरकार निःस्वानय्ता मःगु १३८ गू
सीट स्वयो अपः खः । गुगुं इलय् गठबन्धन
चबुय फःगु धःसा अजनं मध्यनि ।

नेका नपां गाथी चिडः च्वंबलय
प्रचण्ड ओलीतां 'फै' तक धाय् धुक्कगु खःसा
केपी ओलीं १७ हजारया हत्यारा तक नं
धाय्ता लिफः मस्व । फै व हत्यारा नेम्हां
मिलय् जूगु कुर्सी मोहजक खः । नेतात
मिलय् जुसा व नेता तय्सं न्हपा छम्हासिं
मेम्हा सिता म्हूतु वागु जनतां लुमांकगु मरुनि
अज केपी ओलीया माधव नेपालया नां तक
न्यनय् ममरम्हा खः । माधव नेपालता ओली
धःगु खः । 'माधव नेपालया नां काय् धुनय्
वं हे जिं न्वं सिल छवय्गु' अलय् अः वहे
ओली नेपालया छैं वाडः साथ वियता विनित
यो वाना । माधव नेपालं नं दुथ्याकेगु सहमती
प्वंकगु अनैतिकताया हद पुल वांगु खः ।

थुगु हदयतक लाज सरम
'पाखण्डी' नेतातय्सं देया न्ह्यलुवा जुयो
च्वंतलय् व नेतातय्ता जपा देया (आसेपासे)

सचिष्ठ रघु खप पौ. बःछि पौ(पाद्धिक)

पुं बाहेकं सु नेपःमिपुं लयताई । थजगु ज्या
खं जनतात वाक्कदिक्क जुयो वांगु निर्वाचनय
स्वतन्त्र पार्टीया उम्मदेवारत त्याक वगु खः ।
पार्टी दर्ता जूगु दाच्छी नपां मफूगु पार्टीता
जनतां नेका, एमाले व माओवादीया पलेसा
काथं स्वतन्त्र पार्टीता नीछगू सीट त्याक
क्यना । अजनं बांमलाडः पलिसा पार्टी स्वगु
जक खः ।

स्वतंत्रपार्टीया नायो रवि लामिछानें
मेमेगु दलया खाय॑ धःगु दः:- नेका, एमाले व
माओवादी फुक्क छप्पा थजु । जिपुं २०८४
हाँ सुनपां मिलय जुय मखु । अःयाय्गु गाथी
ख्य दुथ्याकः लामिछाने नं गृहमन्त्री जुयता
न्हयाथिन्योगु मखुगु खाँ ल्हायमःसां, बेइमानी
याय मःसां जनताता विश्वासधाट याय्ता
लिफःमस्वइम्हा मनु खः धाय्गु खाँ सिय दय
धुक्कल ।

माधव ने पालया एकीकृत
समाजवादी पार्टी ल्यडः च्वनय् मफैला धाय्थे
खानय् दय् धुक्कल । उगु पार्टी कन्हे दैला
मदैला धाय्गु मतितयो अपलं केन्द्रीय दुजःपुं
एमाले तुं द्वहूं वानय् धुक्कल । वाय्पुं विश्वास
याडः तः पुं राम कुमारी भाँकी, धनश्याम
भुसाल पुं नं एमालेख्य हे द्वहूं वानय् ता पला
ल्हानय् धुक्कपुं खः । माधव नेपाल व भलनाथ
खनालय स्वापु नं स्यडः वयो च्वंगु दः ।
व पार्टी २०७९ सालया चुनावय् नेकां व
माओवादी नपां मिलय जुयो चुनाव ल्वासा
३ प्रतिशत मत हय मफूत । प्रधानमन्त्री
राष्ट्रिय पार्टीया बैठक सःतः बलय् एकीकृत
समाजवादीता सःमतगूलिं नं माधव नेपाल
असंतुष्ट खानय् दः । थजगु इलय न्हगु
गाथी माधव नेपलया इज्जत ल्यंकः तय्गु
बांलाउ मौका जूगु दः ।

राष्ट्रिय सभाया निर्वाचनया इलय
एमाले नपां स्वाड यंकय्ता प्रचण्डं एमालेता
छगू सीटतक वियगु कृतः या: सां माधव
नेपालं मज्यू दक अस्वीकार यासेलिं बिस्कं
बिस्कं चुनाव ल्वायमःगु दःख एमाले नेता
तय्के दः नि ।

एमालेता नं एकीकृत समाजवादी
नपां पार्टी छगूतुं याय् दःसा संसदया दकलय्
तः हांगु दल जुयगु मति दः । एमालेया
नेतातय्सं एकीकृत समाजवादी दुनय् बः
यायांदबाब बियो च्वंगु दः । माधव नेपाल
मिलय जुय मफूत धःसा वैगु चुनाव तक
ख्य माधव नेपालता याकचा याय्गु नीति:
ज्वडः हज्याडः च्वंगु खाँ थुइके थाकु मजु ।
मेदख्य माओवादी नपां छधि जुयो चुनाव
ल्वापुं २०७४ सालय थ्यं मथ्यं स्वब्यय नेब्ब
त्याक संघ, प्रदेशया सरकारय् छपुतलं थःगु
याय् दःगु नं एमालेया नेतातय्सं लुमांक
च्वना तिनि । उकीं सरकारय् वानय् ता
न्हयाथिन्योगु कर्म याय्तानं एमालेया नेतात
तयार जुला । राष्ट्रपति निर्वाचनय् माधव
नेपालता राष्ट्रपति याय्दक नं ओली मज्जगु
मखु । उकीं वाय्गु छगू शर्त दः:- ‘पार्टी
एकता’ माधव नेपालता राष्ट्रपति याडः
पार्टी लाहातय लाक्यगु ओलीया म्हागस पू
मवां । अलय् उगु प्रस्ताव मज्यू धःगुलि
नेपाल पक्षया कार्यकर्तात धः सा चित्तबुझय्
मजू ।

उपेन्द्र यादवया जनता समाजवादी
पार्टी नं सरकारय् वांगु दः । प्रधानमन्त्री
विश्वासया मत काङ्गु इलय तक छुं न्हूँगु
परिस्थिति मजुल धःसा वहुमत कायो हक्कनं
छकः प्रधानमन्त्री वैधानिकता कार्ड थवनं हाँ
नं नेका नपां गठबन्धन याबलय् प्रचण्ड नेदा,

माधव नेपाल दाच्छि व देउवा नेदा याडः
डादाया लागिं च्वयो हे सहमती यागु खः ।
अलय् सहमती दथ्वी सं कोदल । उकीं थुगु
गाथी नं लिपाथ्यं व्यनिमखु दक धाय् फै
मखु ।

राजनीतिसं नैतिकता दकलय्
तहांगु पक्ष खः । अलय अः‘नाड्गा नाचे
हजार दाउ’ धायो अमिसं न्हयाकातं लबः
नय् दैगु याता । ल्यासे ल्याम्होपिन्ता
राजनीतिपाख्य हे फस्वकः बिला । दे द्यक्केगु
क्षमता दःपुं ल्यासे ल्याम्होपिन्ता कत देश्य
मवांसे मगाक बिला, थजगु स्वय हे
ग्यापुगु अवस्था ह्यगुली शासक दलया नेतात
हे दोषी खः ।

योजना हे मदय्कः न्हूँगु गठबन्धनया
सरकार दयकला । थुकिया छुं लिपा मंकगु
न्यूनतम ज्या इवः, पिब्बइ हे तिनि । नेता
तय्सं थःगु तुतिख्य दानय्गु लाहातय् ज्यादैगु
व्यापार घाटा म्हवचा याय्गु, चतारं विकास
न्हयाकय्गु, शिक्षा, स्वास्थ्यख्य खानय् दयक
ज्या सानय्गु वहे पुलांगु आशवासनया प्वः
प्यनि तिनि । जनतां व फुक्क फय्खाँ धाय्गु
सिइकं-सिइकं सुकः मन्यसि गाइमखुनी ।
जनतां फटाहातय् ता त्याकः छ्वयागुलि
नुगःमछिंक च्वनय् माली तिनी । कुसीर्या
लागिं खिचा ल्वाथे ल्वागु अज प्यदा स्वय
मानि । थुगु इलय तक प्रचण्ड दयो च्वंसा
वाय्गु हे खाँवः काथं जनतां गवः क थाढ्वा
कवब्वा स्वयमाली तिनी ज्वी । अःतुं
धायथाकु । न्हूँगु गाथी जुयो सरकार
दयकगुली लयतःपुं नेतातय्सं हे प्रचण्डता
ककु ज्वडः बेइमान, धोकेबाज, फटाहा
धायमालिगु दिन अजनं वैतिनी । उकिता
पिडः च्वनय्गु जक दःनि ।

**खप नगरपालिकाता न्हयाबलै सफा,
सुग्घर तय्गु सकल नगरवासीतय्गु कर्तव्य खः ।**

नसा मामां जिं लं तंका थःगु

पूर्ण वैद्य

नसा मामा-

जिं लं तंका थःगु

बुलहुँ ... बुलहुँ बुलहुँ ... !

लं तनी धयागु हे

धात्यें ला थः हे तनीगु मखा ?

पित्याःम्ह जिं - थःगु लं हे नया लंग् ववं

वांवां न्याना: थःत हे नया छ्यनंनिसें

थूगुं चतांमरि थें

बिलागु जीवन थव !

ब्वाला काये धाधां

नौ जयावंगु मिड,

जि थः हे थःत स्प्यत्थाक्क पुयाच्वन ।

तेजाव बुलातःगु नसां

जिगु म्ये बुनाः, जि नवाये मफया वनाच्वन

नसा मखु - नुगः दुने दुने गनं

हिङ्क बीगु स्याः नयाच्वना

स्याः ननं,

आः ला स्याः हे नं

छगू सवाः जुल जितः

अय्ला: त्वैत्वं नुगःपा हिङ्गु अय्ला: हे साः थें

घाः ला यवं नयेधुन

स्यागु नुगल

आः जि प्रहार खनाः मग्याना

तर घाः जूगु है मचाइगु

घाः खवं खनाः ग्याना:

ता: ताःहाकःगु खिउँगु मृत्यु थें

नसा मामां वनेबलय्

गबलें जितः

थःगु तुतिं हे पनी,

- वने मजीक

थःगु छ्यलं हे की

- खने मदयेक ।

सुनातं मखंका:-

जिं थःगु तुति हे पालागु दु

थःगु छ्यं हे स्वहिलागु दु

तर, विवेक मिखाय् जाया वयेवं

हानं हानं जिगु छ्यं बुयावइ

हानं हानं जिगु तुति ता: हानावइ

जिथः दुने हे

छगू क्वमचाःगु गृह-युद्धय्

जि थवं थःत हे पाला: पाला: ल्वानाच्वना

गबलें छ्यं मदुम्ह जि जुयाः

गबलें प्वाः मदुम्ह जि जुयाः

गबलें तुति हे मदुम्ह जि जुयाः

चिन्वःगु नसा ननं

चिसवाः हे नसाया सवाः जुइ

मसा: मनिंगु धकाः मेचं गय् धायेफइ

जब चिया सवालं हे नसाया सवाः नइ

म्ये लाता याइ । तर,

गन गन नसा वलातःगु दु, जितः

अन अन धः छुनातःगु दु

बांबांलाःगु जा: प्यनातःगु दु

न्हून्हगु आकर्षित धःत

जा: त ...

ताताःहाकःगु मृत्यु !

मरि छकूचिया हुनि

धलय् लाःम्ह छुँचां

धः स्वीकार याना:

म्वायेगुया लसकुस ध्वाका भा: पिया ।

गुलि बांलाःगु तःखागु छें धकाः

गन थःगु तृति त्वधुइक कानाच्वंगु दु ।

धाथें थौं जिगन ?

थव चक्रव्यूहया दुने

त्यात्ययाना: लकक सिथय

जि थव छूँया तुतिइ ?

थव छूँया महतुइ ?

खण्डित थः है -

निख्यर स्वःगु निया तुतिइ

खने मदुगु धः धः

छुनातःगु थव लक्कम्

नसा मामां

थःगु लं तंका ?

थः हे तंका ?

बुलहुँ... बुलहुँ अँ, जिं थःत थुइका,

बुलहुँ ... बुलहुँ

(सितु ५५-१०९९)

नेपालभाषा सर्वबोधी छुं तथ्य

नेपाली जनसंख्याया छब्ब (आः थव भाषाया नातां नेवार ध्यातःगु) मनूतसे थैकन्हय् लहानाच्चवंग नेपालभाषा सम्बन्धिधारणा मनूतयके अस्पष्ट ज्गू खने दुगुलिं नेपालभाषा सम्बन्धिधूवंक अनुसन्धानात्मक च्चसु मखुसां छुं भति अनुसन्धानया खँ नं दुथ्याकाः थव लेख च्चवायगु खः। हाकनं, थव च्चसु नेपालभाषा सम्बन्धिधूसीके बीगु विवेचनात्मक कुतः नं मखु, बरु नेपालभाषा सम्बन्धिधूं पाय्छि, मज्गू विचाःयात त्वाःल्हायेगु कुतः जक खः।

नेपालभाषा छुं जात बाय् जातिया भाषा मरखु

नेपाली जनसंख्याया छगू व्व 'नेवार'त्यत छगू जात धकाः नेपालभाषायात नेवार जातं ल्हाइगु भाषा धकाः मखुगु खँ न्ह्याकाच्चवंगु दु। वास्तवय् नेपालभाषा छुं छगू जातया भाषा मखु। खस भाषा वा पर्वतिया भाषा ल्हाइपिल्य् ब्रम्ह खँय, दमाई, सार्कि, कामि ध्यातःगु उगुंथुगुं जातया मनू दुथेनेपालभाषा (ख्य भाय् न्ववाइपिसं नेवारी भाषा धाइगु) ल्हाइपिनिं नं उगुं थुगुं जात जक मखु, थी थी धर्मया मनूत न दु। बरु नेपालभाषाभाषी वा नेवाःत्य जात, व खस भाषाभाषी थें वर्णया लिधंसाय् मज्जूसे राजनैतिक बलया लिधंसाय् जात जूवंगु दु। मल्ल जुजुपिनि दरवारया भारदारत (जुजुया पुरोहित, जुजुया मन्त्री, जुजुया सेनापति, जुजुया वैद्य, जुजुयागु बाय् उबलय् राज्यया छसं नं फाँटया मू पद कुवियाच्चवंपि फुकं) मध्ये उगुं थुगुं वर्गया ज्सां छगू हे पुचलय् तया भारो जात, अले मल्लतसे बुकातःपि अय्सां ताई तक नेपालय् राज यानाच्चवंपि लिच्छवि वंशया जुजुपिनि पालय् उगुंथुगुं च्चवंगु थासय् (पदय्) च्चवंपि भारदार फुकसित छगू पुचःया छगू जात, अथे हे हानं प्रशासनं छसिलिकक च्चनाच्चवंपि अय्सां च्चवय् च्चवंगु वर्णया हिन्दु ब्रम्हूतसे वज्ज्यान धर्म नाला:

क्या बौद्ध पुरोहित जूपिं व मेगु पुचलं वयाः बौद्ध आचार्य जूपिं फुकसित छगू जातय् तया दयेकातःगु जात-विभाजनं नेवाःत्यगु जात-विभाजन वर्णया लिधंसाय् मखु, राजनैतिक स्वपुकुनं (दृष्टिकोण) यानातःगु सीदु। बरु मेरा जाति व भाषाभाषी नेपालीतसे (दसुकथं मैथिल, ब्रम्ह्या भा व मिश्र, मैथिल जातया धोबी, जुइफु दक्षिण भारतया मूलया व मेगु जातिया नाय्) थन वया नेपालभाषा ल्हायेगु यासेलि लिपा इमित नं नेवाः हे धाल। अथे ज्याः नेवाः जातं ल्हाइगु भाषायात नेपालभाषा धायेगु मयासे बरु उकिया अःखः नेपालभाषा ल्हाइपिं मनूतयत नेवाः धकाः नां छगू खनेदु।

धर्मया स्वपुकुनं स्वयेबलय् आः नेवाःत बौद्ध धर्म हनीपिं व हिन्दु धर्म हनीपिं यानाः निगू पुचः दु। अथे हे निसः व चाचूँ (पृथ्वीनारायण शाह्या आक्रमण) न्ह्यः नं नेपाल भाषाभाषी नेवाःत्य बौद्ध, हिन्दु, इस्लाम व इशाइ प्यंगु धर्मया पुचः दु। नेपाल देश, नेवाल जनता व नेपालभाषा

मेगु भाषाभाषीतसे नेवार धाइगु जातिया मनूतयसं (धाये नेवाःत) थःत 'नेवाल' धाइ 'नेवाल' या अर्थ छगू जाति मखु, 'नेवाः' या अर्थ 'नेपाली' खः। इतिहासयात दुवाला स्वयेबलय् नेपाल खँगवः छ्यप्ले न्ह्यः भीगु देशया नां 'किरात प्रदेश' खः। सुरुइ थव देशया नां 'किरात', थव देशया मनूतयगु नां 'किरात' व इमिसं ल्हाइगु भाषाया नां नं 'किरात' खः अथवा किरात देशया मनूतसे किरात भाषा ल्हायेगु याः। मनुस्मृतिइ थव देशयात किरात प्रदेश व थनया मनूतयत किरात जन ध्यातःगु दु। लिपा देशया नां नेपाल जूवन व नेपाल देशया मनूतयगु वा जातिया नां नं नेपाल जूवन।

कौटिल्यया इलय् थव देशया नां नेपाल धायेधुक्कु खनेदु। कौटिल्य अर्थ शास्त्रय्

प्रा. माणिकलाल श्रेष्ठ

'नेपालय् दयेकूगु तँय् वस्तु' यागु खँ च्चयातःगु दु। उबलय् 'नेपाल' खँगवः थैकन्हया स्वनिगःयात जक मखु आःयागु फुकक नेपालयात धाःगु खः। तःपुलां (प्राचीन) भारतया समाट समुद्र गुप्तया प्रयागय् च्चवंगु स्तम्भ लेखय् कुमाउनिसे पूवं व आसामनिसे पश्चिमयागु भूभागयात नेपाल ध्यातःगु दु। (इतिहास संशोधन प्रमाण प्रमेय, पौ २१-२८)। सन् ६३७ दनिसे ६४१ दंतक च्चयातःगु चिनिया यात्री ह्वेन श्याङ्गयागु यात्राया ब्यानय् नं भीगु देशया नां नेपाल ध्यातःगु दु अले थव देशया चाः (पेरिमिटर) फुकक याना ४०००लि (१३४० माइल) ध्यातःगु दु, मतलब थैया नेपाया चाः व ति हे दु।

ह्वेन श्याङ्गया ईपाखे नेपाल देशया जनतायात नेपाल धायेगु याःगु खनेदु। शक सम्वत् ४३४ (सन् ५१२) दँय् लिच्छवी जुजु वसन्त देवं थापना यानातःगु तिस्तुड्य् च्चवंगु अभिलेख, तिस्तुड्य् लूगु सन् ६०७ दंयागु अंशुवर्मायागु अभिलेख, अंशुवर्मायागु हे भटुवालय् च्चवंगु अभिलेख, चित्ताङ्गय् आः तिनि लुयाः वःगु महाराजाधिराज श्री उदय देवयागु सन् ६२१दँयागु अभिलेखय् 'स्वस्ती नेपालेभ्य' (नेपाल जनतायागु) कल्याण जुइमा धकाः अभिवादन शुरु याःगु दु। नेपाल देशया वासिन्दायात नेपाल हे धाइगु खः। थथे किरात देशया नां नेपाल जुइधुकाः किरात जनतायात 'नेपाल' धायेगु याःगु क्वःज्यू। किरात भाषा व किरात मूलया भाषाय् 'प' या पलसा 'व' अले 'व' या पलसा 'प' जुइफुगु स्वभावं नेवाल जूवंगु जुइफु। लिपा वना देशया नां नेपाल अले नेपाल देशया मनूतयगु नां 'नेवाल' जूवन।

मल्लकालया दक्कले लिपाया ईपाखे कश्मर, तासकन्द व इराकं नेपाल व्याच्चवंपि इस्लाम धर्मया मनूतयगु परिवारं थःत 'मुसलमान नेवाल' धायेगु याः। नेपाल

सचिष्ठव स्तीगृ ख्वप पौ, बःष्टि पौ(पाक्षिक)

क्रिश्चनत सन् १७७७-७८ दैँपाखे पितुसेलिं पिने वना च्वनाच्वंपिं मध्ये भारतया बेतियाय् च्वनाच्वंपिनि सन्तानतर्से थःत 'नेवाल' धाः । थुकथं नेवाल (नेवार) या खँगवःया अर्थ गुगुं जात बाय् जाति मखु 'नेपा: मि' या पलसा (पर्याय) जक खः ।

नेपालभाषा, किरात भाषाया विकसित रूप

किरात प्रदेशया नां नेपाल देश अले देशया वासिन्दायात नेपाल (व अनं लिपा नेवाल) धायेगु यायेधुकाः थः कथं थःत 'नेवाल' जाति धाइपिंसं किरात भाषायात नेपालभाषा धायेगु यात । खला नेपालभाषा किरात भाषाया विकसित रूप खः । थौया नेपा:या राइ भाषा, लिम्बु भाषा, सुनवारतय्गु भाषा तःपुलां (प्राचीन) किरात भाषाया म्हो हिलातःगु (परिवर्तित) भाषा खः धाःसा नेपालभाषा भतीचा अप्वः हिलातःगु व विकसित रूप खः । खस कुरां विकास जुङु बना थौया नेपाली भाषा पिहाँ वःथः किरात भाषाया हिलावःगु व विकसित जुङु वना नेपालभाषा ज़ूवःगु खनेदु । मैथिलि भाषा व मेरा संस्कृत मूलया भाषायागु प्रभाव लाना बँवं वैवं भाषाभाषीतर्से किरात भाय् ल्हाइबलय् संस्कृत मूलया, खास याना मैथिलीया आपा खँगवः छ्यलातःगु न्हूगु रूपयागु किरात भाषा है नेपालभाषा ज़ूगु थैं जिं ताया ।

नेपालभाषा ज़ुलि पुलां ?

नेपालभाषाया उत्पत्ति गुबलय् जुल या किरात भाषाया हिलाया रूप्य थव भाषा विकास गुबले तकया दुने पूवन अर्थात् नेपालभाषाया गुलि ताःहाकःगु इतिहास दु धकाः पाय्छि जुइक धाये तसकं थाकु । अले थव विषयलय् अनुसन्धान याये नं तसकं थाकुद्धुकल । न्हापांयाम्ह शंकराचार्यया बौद्ध-धर्म विरोधी अभियानय् नेपाल वया: नेपालभाषां च्वयातःगु ग्रन्थ लुया वक्व फुक्क (बौद्ध धर्मयागु ज़ूगुलि) छ्वयेकग व लिपा सन् १३५० दँय् बङ्गालया सुल्तान समसुद्दीन नेपाल आक्रमण याना: ग्रन्थ मुकेगु आदेश बिया फुक्कं छ्वयेका छ्वः गुलिं व सिकं

न्ह्यःया छुं ल्यंगु ग्रन्थ दुसा व ग्रन्थ लुइका अनुसन्धान यायेगु ल्यं हे दनि । सन् १३५० दँ सिकं न्हापायागु आःतक लुयावःगु नेपालभाषाया अभिलेख मध्येय् पन्तिइ च्वंगु सिजःपौ (ताम्रपत्र) किरात भाषां नेपालभाषायावःगु बांलाक सीदुगु अभिलेख ने.सं. ३५३दँ (सन् १२३३दँ) यागु अभिलेख खः ।

लिच्छवि इलय् नेपा:या लिच्छवि वंशया जुजुपिंसं थापना यानातःगु अभिलेख संस्कृत भाषां च्वयातःगु दु, तर व अभिलेखय् उखेथुखे छ्यलातःगु संस्कृत मखुगु खँगवः (खास याना थाय्या नां) अड्डा अदालतया नां व छुं वस्तुया नां मुका नां दंह इतिहासकार मदयेधुक्म्ह बाबुराम आचार्य व खँगवः नेवा:तय्गु भाषाया खँगवः धकाः धयाद्यगु दु । नांदम्ह इतिहासकार धनवज्ज वज्जाचार्य नं लिच्छवीया ईया अभिलेख मुकाः उकिं नेपालभाषायागु धकाः यच्चुक सीदुगु छुं खँगवः क्यना द्यूगु दु ।

साँगाय् लूगु सन् ६०८ या अशुवर्मायागु अभिलेखय् अन चिकं काकेगु कोलतय्गु खँ च्वयातःगु दु । व अभिलेखय् व थाय्या नां आः नं 'शङ्गा ग्राम' धकाः च्वयातःगु दु । अय्सां 'शङ्गा' खँगवःयात नेपालभाषां साःगाँ (साँगा)या संस्कृतिकरण मानय् याःसा सा:गाँ गाँगा अर्थ (सा:-कोल, गाँ-ग्राम) चिकं काकीपिं कोलत च्वनीपिनिगु गां धकाः धायेफु, खँ छु धा:सा अभिलेखय् व गामय् कोलत च्वना: चिकं काकेगु ज्या याइगु न्ह्यथनातःगु दु । नापनापं चिकं काकेगु खँय् न्ह्यथनातःगु छगू वस्तुया नां 'हाम्हुड' थौया नेपालभाषा खँगवः हाम्वः (तील) या न्हापाया रूप अः पुक हे अनुमान जुइ । हाकनं लिच्छवि ईया अभिलेखय् सिं पालीपिं ब्बसी (दाउरे)त पाखे वइगु करया नां 'सिकर' खँगवः नेपालभाषायागु सि (सिं) नाप स्वापू दु धकाः यच्चुक सीदु ।

नेपालभाषा व थवया नां

थव भाषाया नां 'नेपालभाषा' धकाः यच्चुक च्वयातःगु अभिलेख व ग्रन्थ माला

ने.सं. ५०० (सन् १३८० दनिसे थुखे यक्व दु । व सिबे न्हापा लाःसा सन् १३५० दँयागु समसुद्दीनयागु हमला फुत जुइ । नेपाल सम्बत् ५०० दनिसे थ्यागु 'मानव शास्त्र' नांगु संस्कृत ग्रन्थया टिकाय 'टीका नेपालभाषा' च्वयातःगु दु । क्याम्बिज विश्वविद्यालय् च्वंगु 'अमरकोष' (ने.सं. ५०६६) सन् १३८६ दय 'माणिक्य विरचित नेपालभाषा टिप्पणी समाप्तेयम' धयागु खँगवः दु । ने.सं. ५४१ दनिसे 'ज्योति राजकरण' व ने.सं. ५८२ दनिसे 'स्वरोदय दशा' धयागु ज्योतिष ग्रन्थय् थव भाषा च्वयातःगु दु । नेपाल सम्बत् ५०० दनिसे मल्लकालयात व वयां लिपा नं शाहवंश थापना जुझुधुकाः सच्छिदं तक फुक्क ग्रन्थ व अभिलेखय् थव भाषायागु औपचारिक नां नेपालभाषा च्वयातःगु दु । राणा प्रधानमन्त्री ज़ज्बहादुर राणाया शासन काल क्वचाः पाखे वि.सं. १९३०दँया आदीश्वरया शिलालेखय् 'नेपालभाषा' खँगवः छ्यलातःगु दु ।

नेपालभाषा न्ववाइपि नेवाल (नेवार)त ज़ूगुलिं यूरोपया च्वमितसे थव भाषायागु अध्ययन याइबलय् हिन्दया 'हिन्दी', बङ्गालया बङ्गाली धाये थैं नेवारतर्से ल्हाइगु भाषा याना नेवारी धकाः न्हु नां छ्याखनेदु । अले भीगु देशया भाषा शोभिनिष्टतय्त थव न्हूगु नामं नुगः साले फुगु व यद्दपुसे च्वन खास याना छगू राष्ट्र छगू भाषा, अले छु छु ... छगू धयागु नारा बिया नां जकया 'राष्ट्रवादी' जातीवादीतय्सं 'नेपालभाषा' धयागु नां हे आपत तायेकल । नत्र थवया द्वलं द्वँ ताःहाकःगु इतिहासय् अभिलेख, ग्रन्थ वा छुं नं वाद्मयय् थव हे भाषां च्वयातःगु अभिलेख जुझमा फुक्कय् नं थव भाषायात 'नेपालभाषा' धाःगु दु ।

सरकारी ख्वाःपौ 'गोरखापत्र' आः जक नेपालभाषा त्वःता नेवारी धकाः च्वयेगु याःगु खः । गोरखापत्र थव भाषायागु नां नेपालभाषा धकाः च्वगु दकले लिपाया ल्याः २०१६ साल (गो.प. भाग ९ नं. ४४) खः । (प्याकिं, ने.सं. ११०७ न्हूदँ, पौ ५-७ व ११) (अक्षलोक खस साहित्यिक त्रैमासिक भाय् ह्यूम्ह : तुयुबहादुर महर्जन)

थव सुयायगुं लबः कायता जुय फै मरु

कुशल

निनय् सिया न्हपांगु प्रहरय सेवा
ग्राहीपुं वडाय भायो च्वंपु नपां वयकपिनिगु
खाँ न्यं न्य॑ छलफल याडः च्वडागु इलय
छम्हा न्हपाया जनप्रतिनिधि जु या फोन वल ।
अले मेपुं नपां खाँ दिकः जि ज्वजलपा धायो
वयकलं फोन याडः द्यूगुया कारण न्य॑न्यं छु
सेवा याय माला दक धाया । वयकल समस्या
दःगुलिं हे फोन याडागु धायोदिसे छिगु वडाया
मनूतय्सं जिगु, वडाता भातिचा समस्या
वियो च्वना । छिगु वडां जिगु वडाय् जुयो
बः वइगु धः ह्यूम पाइप यंकय् धायो ह्यूम
पाइप तयाथाय् तय्के मखु धायो ख्याच्वः
बियो च्वना । उकीं छिं नपां सल्लाह याडः
पाँ वगु खःला वा अभिगु जक ज्या खः ?
नगरपालिकाया विकास निर्माणया ज्याख्य
नेंग् वडाया वडाध्यक्षपिनि सल्लाह ब्याय
मःगु मखुला ? थाना अःन वडाध्यक्षजुयाता
धर्ना बियो च्वनातिनि, ह्यूम पाइप तयकेगु
मखुधायो छिं पांकय् ह्यागु जूसा मेयर
साहेबथाय वाडः खाँ ल्हाय माल । माखुसा
छिं अमिता सःत सम्भे याकेमाल । उकिं
जिं छिता फोन याडागु खः ।

नपाँ च्वंगु वडाया धः जिगु वडाय्
जुयो बःवानिगु । आना व वगुना: जक मखु
स्यापटी ट्यांकी, ट्वाइलेट्या फोहर नं
बःवइगु । उकिं न्हपाहे जिता खाँ ब्याक उगु
ह्यूम पाइप तय्गु ज्या यागु खः । अलय्
जिथाय् च्वंपु वडाबासी पिसं फंगः थाँ वांगु
खाँ धःसा जिं मसिया । अलय् पूर्व
जनप्रतिनिधि जु धायो द्यूथे जिंपांकय् छ्वयागु
धःसा मखु । बरु धःत्यता जिं फःगु
ग्वाहालीयाय् जक बचं बियागु खः । छाय
धःसा व फोहर ना: जिगु वडाय नं बःवानिगु
खः । गुकिं आना चाकलीं यायपित्ता नाःवयो,
लकस दुर्गन्ध जुयो च्वंगु जुल । व बुँया दथिं

बः वाडः च्वंगुली बुँया किसान तय्गु बाली
स्यंकः नं बिइगु उकिं पिच लाँ नपां ह्यूम
पाइप तयो थासय लाकय् फःसा बांलाइगुलि
जिं नपां या वडाध्यक्ष जु याता ग्वाहालीयाय्
धायागु खः ।

पूर्व जनप्रतिनिधिजु नपां फोनय्
खाँल्हाडागु पलख लिपा हे पासापुं वडाय्
भाल । अपुं वडाबासी मखयो च्वना । अथेनं
अमिगु जगगा जिगु हे वडाय दःगुलिं वडाबासी
धःगु जुयो च्वना । अपुं गुलिं जिं म्हासियापुं
खः । अमिता जिं थःगु समस्या काँ जक
धायाबलय राम सुवाल (छुडागुनां) जु
धायोदिल । वडाय् थिइक ह्यूम पाइप तःगु
खाँ छिं सिहे स्यू ज्यानं क्वचाय् किन । अः
भीथाय् नं तय माला दक धःवयागु । थाना
ह्यूप पाइप मतैगु जूसा नपांया वडाय नं
तय्के बिय मखु जक जिमिसं पाँ वाडागु खः
छिं छु याडः दियमाल धायो नपांया वडाध्यक्ष
जु व पूर्व जनप्रतिनिधि जु थाना छ्वयो हःगु
खः । छिगु योजना छु दः ?

जिं भीगु वडाय नं तय्गु योजना दः
धायो न्हःपां अख्य॒ तय्के बिय अलय् उकिया
लिच्वः स्वयो भीथाय् नं तय् धायो बिचः
याडागु । धः थासय लाकय दःसा ना: वैगसा
नं म्हवँ जुई फुक्कासिता बां हे लाई धाया ।

राम सुवालं नं धायो दिल - पाइप
मथां हे तय् दः सा ज्यूगु ! गुब्ले तय्गु ?
पाइप साविक नक्साकाथं तयदःसा ज्यू धाया
बलय् वडाध्यक्ष जुं थव सम्भव मरु धायो
दिल । अलय् व साविक पाइप लाइन थव
वडाय नं मला । उकिं हे जिमिगु बूँ दथवी
धः यंकय्गु सम्भव मस्लुलि पिच लाँ सिथ्य
मापदण्डया जगगां यंकय् दः सा बांलाइ ।
गुकीं जिपु नेम्हा प्याम्हा किसान तय्गु बूँ नं
जोगय जुई । अलय् मापदण्डय लागुलि

सुयायगुं विरोध नं दै मखुज्वी । उकीं थुख्य॒
नं मथों बजेटतयो मथां पाइप तय दःसा ज्यू
धःगुलिं जिं थुसीयां पाइप तय फैमखु ज्वी ।
वडाया बजेट फुक्क फुत । नगर बजेट अः
सम्भव मरु । उकीं जिं कन्हे हे समितिया
बैठक तयो छिक पिनिगु माग पत्र नं तयो
आक्वर्य॑ पक्का हे बजेट तयकेगु कुतः
याय् । नपां फुक्क जनप्रतिनिधिपुं च्वडः बैठक्य॒
छलफल नं याय् ।

जिगु बांलागु खाँ न्यनय धुंकः
वयकपुं लयतयो ल्याहाँ भाल । अलय् नपांया
वडाध्यक्षजु व पुलांम्हा जनप्रतिनिधिजु याता
फो नं थवे खाँ काडा । वयकपुं नं लय्ताल ।

वडाय वयो धःवगु खाँ जिं
वडासमितिया बैठक्य॒ छलफल याडा ।
जनप्रतिनिधी पासापुं नं ह्यूम पाइप तयमःगु
खाय॑ सहमति जुल । मेगु दाय॑ बजेट तय्ता
नं खाँ जुल ।

न्हूँगु आर्थिक वर्षय खाँ जू काथं
वडां योजना पारित यागु नपां ल.इ. नपां
दय्कः समितिया बैठक पारित यात । ल.इ.
पास जुय धुंक बजेट छख्य॒ लिइकसेलि
उपभोक्ता समिति नं दयकल । अलय ज्या
जक न्ह्याकय् व छ्वयां मनूत वडाय विरोध
यो वल । उगु इलयजि वडाय छलफल
याड च्वडागु । जिं सकलासित वडाया हलय्
च्वनय्ता इनाप याडा । आना थःथःगु नुगः
खाँ तय्ता नं धाया वनलिं छम्हा पासां-
जिमिथाय् ह्यूम पाइप तय मःगु मरु ।
वडाध्यक्ष जु व जनप्रतिनिधिसं न्हपानिसें वाड
च्वंगु धः चाहिइकः छाय पाइप तय ताना ।
थुकिं पक्का हे धेबाया कालविल जूगु दै ।
न्हपानिसें न्ह्याडः च्वंगु धः चाहिइकः छम्हा
नेम्हा सियायगु बुई लाता धाय्वं धः फहिइक
यंकय्गु अधिकार सुनं बिला ? पक्का हे व बूँ

सचिष्ठव स्तीर्ग् ख्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

थुव तयके धेबा नला ज्वी । अलय् व बुँ थुव
त वडाध्यक्षया पार्टी याय्‌पुं कार्यकर्तात जूगुलिं
धः हिङ्के तांगु खः । थव ज्या नं जिमिसं छु
हालतय् हे याक्य् ब्रिय मखु । छिं गथे थव
धः हिङ्कि थे छक स्वय क । कन्हे धः
हिङ्कि च्वय नं वडगु नाः मन्ह्यासा वडां
जिम्मा काय्‌गु खः ला ? अपलं च्वय नं वडगु
धलय् या नाः फहिङ्क तै बलय् बांलाक
न्ह्याई मखु । उकिं गथे नाः वाडः च्वंगु
खः अथेहे पाइप तय्‌गु जूसा दक थव ज्या ज्वी
मखुसा । सुनं पाइप तय्‌ता ज्वी अमिता
खुकुरीं पाल ब्रिय । डोजरय् मि तयो ब्रिय ।
ज्यामितय्‌गु लाहा तुति त्वथुल ब्रिय । मेपिसं
नं तुरुत खः खः जक धाल । अमिगु खाँ
न्यडः जिगु तं च्वय् थ्यनय् धुकल । जिं
उपभोक्ता समितिया पासापुं व
जनप्रतिनिधिपिन्ता वडाय सःता । वयक पुं
भःसेलिं भन वडा युद्धमैदान थे जुल ।
उपभोक्ता समितिया पासापुं न्ह्याथय् याडः
जूसां पाइप तय्‌गु धायोच्चंगु दः सा डेलिगेसन
व पुं फुक्क मनूत यो यो थे म्हूत ल्हाडः
खुकुरीं पाल ब्रिय दःक दाडः वल ।

लिपा जिं फुक्क पासापिन्ता शान्त
जुयो वडाया खाँ न्यनय्‌ता इनाप याडा ।
पलख फुक्क शान्त जुल । अलय जिं वडाया
बिच्चः न्यंका - थ्यं मथ्यं दाच्छी बिकः वडां
योजना दय्क ल. ई. याडः बजेट छख्य्
लिङ्क सेलिं थुगु योजना न्ह्याकागु खः ।
उकीं थव योजना न्ह्याथय् याडः जूसां
न्ह्याक्य्‌गु जुई । सुयाता-सुयाता थव योजना
मय्ला वयक पिसं नुवायगु स्वतन्त्रताय दः
अथेनं वयकपिन्ता विकास विरोधी जक जनतां
म्हासिकी । नंपां थुगु योजना पू वांसा नेम्हा
पेम्हा किसान तय्‌गु करोडौया जगा बुँज्या

याडः नयदैगु ज्वी नपां घडेरी नं याय् फै ।
अलय धःनं मापदण्ड दुनय लाइबलय सुयातां
नोक्सान नं जुइमखु । जनप्रतिनिधिपिसं
सुयाक्य् ध्याछ धेबा कायो थव ज्या जुगुमखु
अलय सुयायगु व्यक्तिगत फाइदा याय्‌ता नं
याय् ताडागु मखु । वडाय् पार्टीगत खाँ
ल्हाय्‌गु नं बांलागु खाँ मखु अलय पार्टी
कार्यकर्ता जगुलिं जगा बचय याय् ताडागु
नं मखु । अलय मानवताया ल्याखं स्वयबलय्
सुयायगुं जगगा थव योजना भिडः वान धः
सा वथे बांलागु छु दै ? विकास निर्माण
धाय्‌गु हे जनताता भिं याय्‌ता खः । थुगु
योजना किसानला भिं या:सा, जगगा बचय्
जूसा मू थाहाँ वांसा भं हे बांलात । अलय
उकीं नेम्हा प्यम्हा मनूसिता छाय् कपः स्याक्य्
माला ? जनताया भिं जूगुलिं छाय् कपः
स्याक्य्‌गु ? अलय् थःगु व्यक्तिगत स्वार्थ पू
मवान धाय्‌वं सामूहिक स्वार्थ मस्वरें विरोध
याइपुं मनूत समाजय मरुगु मखु । अजपुं
मनूत समाज विरोधी जनता विरोधी व
विकास विरोधी खः । जिमिसं सुयाक्य् घुस
नयो विकास निर्माण याय् मःगु मरु । अलय्
सुनं राजनीतिक पूर्वाग्राही जुयो द्वपं बिलः
धःसा अजगु खाँ खं अमिसं तः हांगु पः फय्
माली । जनप्रतिनिधिपुं नं अथे सुकः च्वडः
च्वनी मखु । विकास विरोधी व जन विरोधी
तय्‌ता गथे थासय तय्‌मः धाय्‌गु अ जनताता
स्यडः च्वनय म्व । उकिं अपलं ना वयो,
दुर्गन्ध जूगु चिङ्क दैगेलिं थुगुयोजनाता
सकलसिनं ग्वाहाली याय्‌ता इनाप याय् ।
थौ याता थुलि हे धायो भीगु बैठक व्यवचःगु
घोषणा याय् । थुलि धाय् धुक गुलिसिनं
लाहापा थात, छम्हा नेम्हा सिनं जिता
व्यक्तिगत स्पय ब्व नं बिल । वडाया

कर्मचारीपिन्त फुक्क मनूत पिता छ्वयता
ग्वाहाली काया । अथेहे यात ।

कन्हेखुनुं निसे उपभोक्ता समिति
व वडा समितिया रोहवरय् ह्यूम पाइप तय्‌ता
पाइप क्वफवाय्‌गु ज्या जुल । धःम्हयता
डोजरनं हल । वडा प्रविधिक पिसं लाँ याय्‌गु
मापदण्ड काथं चें तयो ह्यूम पाइप तय्‌ता गः
म्हयता डोजर चलय याय्‌तां बलय् नेम्हा
प्यम्हा स्थानीय मनूत हःवला । अलय आना
डोजर चलय याय् मछिंकः अमिगु मोटर
पांक तय हःसेलि डोजर चलय याय्‌गु खाँ
हेमंत । वनलिं उपभोक्ता समितिया पासापुं
व ज्या सांक्य् मविद्धिपिनिगु दश्वी विवाद
जुल । जनप्रतिनिधिपिसं यक्व कुतः याडा
नं डोजरचलय याक्य् मव्युसेलिं जिपुं ज्या
दिक वडा कार्यालय ल्याहाँ वया । वडाय्
च्वडागु अनौपचारिक बैठक्य् अःयाता ज्या
हमछ्याय्‌गु खाँ व्वः व्वः जित ।

सकलें जनप्रतिनिधिपुं भाय धुक
जि याकचा वडाय् छु याय् छुयाय् दक
विचःयाडः त्वल्हय् जुयो च्वडा । मन्य्
अनेक खाँ ल्हात । नेम्हा प्याहा स्थानीय
जनताता हे बुझ्य याक्य् मफयागुलिं थव छु
जुला दक मन्य् वाय्क च्वडा । उपभोक्ता
समितिया पासापुं नं स्थानीय मनूत हे खः ।
विरोध्यापुं नं स्थानीय जनता हे खः । छु
खाँ स्थानीय जनतां वडां यागु विकास
निर्माणय् छाय् पंगः थाना । जनता धाय्‌पु
फै थे खः दक सुनं छक धःगु खाँ मन्य्
लुमाडः वल । निकास मरुगु थासय् ह्यूम
पाइप तयो फोहर नाः व्यवस्था याय् धायां
जनप्रतिनिधि पिसं घुस नयो ज्या साना दक
द्वपं विद्धिपुं जनतात धात्थे हे च्वलय् फै थे
मधः सि छु धाय्‌गु ?

**ख्वप नगरपालिकाता न्ह्याबलै साफा,
सुग्घर तय्‌गु सकल नगरवासीतय्‌गु कर्तव्य खः ।**

वसन्त चवाकिङु नरवा होली

आशा कुमार- चिकंबरजार

होलीया मेला मयजुं मस्यूला
अविर भतिचासां तय् न्हयाला ?

चिकुलाया चिकुं पुगु म्हायँ सुजद्योया छाडः वगु
लिभलं क्वाज, ब्यू ब्यूं वसेलिं चं चं धःगु मनूया मनय् लयताया
तकुस्वं हवयवं मनय् म्यैं बुयो वै । तुतिं प्याखं छवायँ काई । मिखा
लिमलाक गना बांलादक हिलः मालः स्वयो ज्वी । वहे मौशमया गां
डयो, साथु थवाचा थुकुथुक सांकः म्हेगः पु गाड च्वंगु बायँ थो ख्वयं
पुसा हे मदयो वानय धुंकः धिसिलाक पला तैगु स्वयवलय् मनय् थागु
पछिमायँया तालय् अथे अथें देवी प्याखं ल्हयला धायथें च्वक पला
छिई । धाँया तालय् ल्हुइगु भैल प्याखं थें छत्थुं हे तिंतिन्ह्यो त्यागुया
विजय पला छियला दक वसन्तया दबुली प्याहाँ वै मानौ चिकुलाया
राक्षस स्याडः त्याकासु पिब्ययो जुम्हा भैल द्यो थें । धात्थें क्रृतुया
जुजु वसन्त याता लसकुस याडः ब्वडः हम्हा श्रीपञ्चमीया वसन्त
मैचा, न्हूँम्हा भौमचाता गनां तंचायो थःलै वानिला दक ग्याडः
लसतां पूजा डायक च्वंगु थें होली ।

होलि, होलिं पुन्ही, छगु रड्गया पर्वला नय्गु पर्व मोहनी,
स्याकव त्याकव लाया नखा, मारीचारीया नखा स्वन्ति, कन्दमूल,
सकी, चाकू हि तरुया नखा सकिमा पुन्ही । बुवसियो मन ब्वःथें
हलिमली ब्वई । जिउ क्वाकय्ता ध्यो-चाकू नयो म्हूतु साकी ।
न्हूँगु अन्न दुकायो क्वा क्वाकं छता जि, छतावस्तु योमारी नयो
नेवः या म्हासिइका पिब्ययो थःगु कमाइया सम्मान याडः नखा
डायकी ।

नखा, नसाजक नय्गु मखु, श्रीपञ्चमीया दिनसं सःस्यूम्हाद्यो
ज्ञानया धुकु, ज्या स्यनिम्हा सरस्वती (ससूद्यो) पूजा यायां आखः
ब्वंकी, ब्वनि । ज्या सय्की, थाज्यालाज्या सय्केगु ज्या न्हयाकी ।

अलय मनं निसें करण भाव प्वंकी -

मते मते दैव सरस्वती माजु

दया कृपा दयक ब्यू ॥ध्या॥

अलय दकलय न्हपां वसन्त न्यनय् मः, न्यंकय्मः धाय्गु
संस्कार कः घाडः वसन्तया लय देष्टुई । दाफा भजनय् वसन्त रागः
हा हां, म्यैं देष्टुडः है । दाफा भजनया बाज्यापुं, कका- तरिव्वा
(धवब्वा)पुं लालाखिया खर्जती तालय तँ या इसाराय् फल्चा-फल्चाय
म्ये सःथव्यकः है -

भगवती, सरस्वती

न्यहन्य जी विनति ॥ध्या॥

गड्गा, गौरी पारवती, कुमार, गणसपति

निधि-सिधि विव सरस्वती ॥१॥

वसन्त दुस्व वसानिसें प्रकृतिया ख्वःस्व स्वं, चाकभनं
वाउँसे च्वडः सिमा स्वंमाया, जौवन जायो वथें ल्यासे ल्याम्होया मन
वाउँगु रड्गं जायो वसेलिं मनया भाव पिल्हवयो वै -

वसन्तया वेलसं, सिमाचुली जायो वथें जिगु जौवन
हरसनं जाया वल । हाँ हाँ दे
हकनं छकनिं हः वारे भांगचा
जिनं न्यना व च्वनय ॥

लोक साहित्य विद गुरुवर सत्यमोहन जोशी जुं धायो
द्यूकाथं वसन्त क्रृतु सं ससुपुजा डायकः च्वनिबलय उखें थुखें
ख्यलय गुंया दथवी थवया च्वनिगु लोक म्यैं दकः

वाउँगु सिमाचाय म्हासुम्हा भांगचा

बाँसुरी पुय थे हाल रे हाँ हाँदे

हकनं छकनिं हः वारे भांगचा, जिनं न्यना व च्वनय ॥

अथे हे वयकलं धायो द्यूकाथं वसन्त क्रृतुयाता
लसकुस याडः मनय् स्वं हवय्कः हालिगु वसन्त्या म्यैं दकः

सिरिसिरी फसं जिता कुचुकुचु नकल

जउभन मुसुमुसु काल

वाउँ धायँया लासाय् द्यना:

मन जिगु वाउँल

मुखु ब्वना हवगु स्वानं जित न्हय्यकल

नागबेली गुंया लाँचां जिता न्याकुं चाय्कल ॥१॥

हानय् बहम्हा सत्यमोहन जोशी जुं च्वयो द्यूकाथं नेवः
तय्गु लोकम्ये नेवः लोकजीवनया छगु चित्रमय प्रतिबिम्ब दुथ्याडः

सचिष्ठ र्खीगू ख्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

च्वनि, अलय नेवः लोक म्यैं अतिकं हिसी जाया: संगीतमय नं जुयो च्वनिगु जुल। वास्तवय लोक संगीत धायगु लोकम्यैं याता अनुप्राणित याइगु तत्त्व खः। गुगुया अभाव जुलकिं लोकम्यैं धायगु न्हयाक्व है भावपूर्ण जूसां निस्प्राण थैं जुइ।

धान्ये नेवः समाजय म्वाडः, च्वंगु लोकलय थौं तक नं न्ह्याब्लें ल्यासे जुयो च्वंगु तथ्य वसन्तया इलय हालिगु म्यैं व लय नं काय्फः। थथे ल्यं ल्यं पुयो च्वंगु लोकम्पेत नपां ऋतु ऋतु नपां लोकम्पे भ्यलय पुंकः ल्यंकः म्वाकः न्याचुगु नाः बियो धन्यचा स्वं थैं बिचः याडः तगुलिं थौं ला व लुसि थैं प्यपुंक हालः थःगु अस्तित्व कायम याडः वयो च्वंगु खः।

वसन्तया रङ्ग थः क्यै प्यपुंकः, थःगु यौवनया गाचा ब्ययक, लज्याया ख्वः ज्याडः फार्गुन बलय् याकचाजि वानय् मछाला' दक, पासा मः जुइ।

बुँ ज्या, मौसम, लकस नपां प्यपुडः वइगु ऋतुपतिकंया विस्कं बिस्कं लयत कचा जाय्कः कुपतिकं लयताया सिमा चुली जायकः थः पिसं डालः वयो च्वनि। अलय थौं कन्हे बुलुहुँ मदयो वांगु, अथे धाय् न्हूंगु पुस्ताता स्यनय् मलागु कैः मः हानय् ज्या त्वः प्यूसां लोक म्यैं दुनय सबः काकां हाली -

झ्यालय दांकः तुकं मः वहे ल्यासे जिता मः

व ल्यासे मदयकनं जा हे मनया॥ यव॥

च्वय न्हिथाडा थैं चिकुलाया अत्याचारं प्याहाँ वयो, नुगः खाकः च्वनय् म्वःगुलिं लसतां जःगु मनता तिति याडः नं थ्यनय्

मफयो बोड़चाय् बुयो वगु ना: थैं बिलिबिली जायो वगु नुगः खाँगवः म्यैं जुयो प्याहाँ वैगु खाँ नं सत्यमोहन सरं धायो द्यगु छत्वःचा म्यैं-

बागमती विष्णुमति खुसी मखुला

वयान्हयोने दनातःगु देगः देसिला

प्यख्य् कुनय प्यम्हा सिंह भारी मजूला

वया न्ह्योनय् दना च्वंम्ह जुजु मखुला ॥

लोक साहित्य लोक समाजया ख्वःपा खः। इलय क्यंगु

इलचं खः। वहे ई दुनय्या मनू तय्सं नुगलं हवयकगु लोक म्यैं दे, समाजया म्हासिडिका खः। गथे खुसी पानय् थाकु अथेहे मनय् बःवगु खाँगवः खाँपु लोक साहित्यया रूप कालकीं व थी थी रूप कायो प्याहाँ वै। व थूलि स्वत्ताकक हाँगः काइकि व वलागसिमा थैं जुग जुग वाउँगु सिमा जुयो किचां दाय्कः सुचुक बियो च्वनि। उकिं है धःगु ज्वी

स्वं धायगु वसन्तया इलय जक वै

मनू जुनि जौवन धायगु छक जक वै ॥

ईलं सुयातां पिडः च्वनी मखु। वयां खुरखुरु न्ह्याडः है च्वनि। वं सुं मवनिजक लडः नं च्वनिमखु। अलय भिसं धाय् कः थुगु नखा नं वान कः दकः। उकीं इलय है न्ह्यागु नं ज्या याय् मःगु सन्देश नं लोक साहित्यं बियो च्वंगु दः। अथेयां गुलिं लोक साहित्य, लोकसंस्कृति गुलिं अशिललता पिलुवासां अशिलल दुनय शिलल काथं डालः कायो च्वनि। उगु इलय थौकहे याय् थैं रस रङ्गया थीथी न्ह्यबसात मरुगुलिं सोकृतिया लिधंसाय् रतिरागया खापाचायकः

सचित्र रवींगु ख्वप पौ बःछि पौ(पाद्धिक)

पिलु वै । गनांथव वर्गीय समाजय् बुथुं म्हवँया मिसा भौ म्हयाय्पिन्ता बेक्वमिखां स्वइगु जुयो दाँ वइसा गनां ल्यासेपिन्ता सचेत याय्ग जीवनोपयोगी शिक्षा काथं न्यंकः वै । उकी होलीया म्यै दुनय मिसामस्तयता हिस्याइगु जक मखु समाजया विकृति विसंगतिया लाँपु डाय्पते धाय्गु ज्ञानया मता च्याकः लाँजुव जुयो व्यूगु नं मह धाय् मछिं ।

अबिरया होली तंचायाला ल्यासे

अबिरं छुंगु ख्व- हिंसी दय्क बि ॥

थुगु इलय लसतां पुजा डाय्कः थः गुथि परिवारया फुक्क गुँभ्वयनयो लसता प्वंकिगु नपां थःपिनि जःम्हासिक ख्वालय अबिर ईक मन लय्ताय्किगु ई नं खः । अलय् इहिपा कयता पूजा इहीं बाहा नं थुगु इलय् लगन दैगुलिं लगनया हुलय नं लय्ताया म्यै हाडः थःगु धाय्गु भावनां चिडः स्वमः क्व खः थैं क्वखायो जुइगु स्वाभाविक नं खः । पुस माघय् सुंकः च्वडः च्वंम्हा क्वभांगः नं म्यै हालः हः सेलिं कतया बांलागु ज्यात डालकाय सःम्हा मनून म्यै छुइगु धात्यैं हजुल अलय् गनां धर्मया ख्वःपा पुयो कृष्ण व गोपिनी तय्गु दसि हःनय् तयो म्ये छुडः है, नचागु जीवनया ख्वलय् स्वंमाखय् जायो वगु क्वचाथैं थःता भःपियो नुगः खाँ छुडः है

माधसं मिकु स्वं, फार्गुनं तकुस्वं, शिशिरया सिमाहः

फसं हायकः बिल रे

रंग म्हितय् मन छिके जुल प्रभू पुरनयाना बिव

जिमनया आशा रे ॥

हि या उन ह्याउँसे च्वनि । लज्जाया ख्वालय हयोइगु र झः तयो हयोंगु अबिरं बुलय वं हिसी जाइगु छगु काथंया समा नेवःसमाजया छगु विशेषता खः । ह्यांगु रंग क्रान्तिया रद्ग, अथेधाय विद्रोहया रद्ग, गुलिं ई नपां भ्यलय् पुनय मफूगु खाँगवः त, विद्रोहया ह्याउँगु सलं हिल छवय माली धाय्गु खाँ थुइकः अबिरया

होली थः वं थः या भावना ब्वलांकय्गु काथं हानय् मःगु थौं या आवश्यकता खः ।

संस्कार, संस्कृति भीगु म्हासिइका खः । ‘पुर्खा त्वःत तकगु सम्पति भीगु कला व संस्कृति’ धाय्गु मनय् पूसा ह्वल भीसं भीता कतया हनय् ब्वय छिनिगु पहल भीगु संस्कृतिया लुखां पिता हयो न्हूंगू लाँपुति डाय्के मखुसा तुलसि दक पिडागु न्हाकं लाइबलय् थैं भीगु नुगलय है च्वायेंक पुइगु काथंया ज्या भीसं मयाय् । मोबिल ईकय्गु, नाः खं लुकय्गु, बेलुन (च्वपुचां) क्यूकेगु थजगु विकृति हाँगः काय लातकिं उकिता लिय् थाकुई । छगु छगु संस्कृति दुनय्या वैज्ञानिक तथ्य हिलः माल, स्वयो, पूर्खा छाय् दय्कः तकला धाय्गु खाँ थुइकः वहे भावनाया प्वल्है लिमप्यूसे भीसं लहवनय् कानय् याडः यंकय् मफूसा नं भीसं तः हांगु द्वं भःपिय माली । न्हाडः वांगु संस्कारया भग्नावशेषय् मेगु छें दानय्गु थाकुइगु खाँ नं सिइकः दुडः पःतः जुय हाँ है बिचः मयासे मगा । मखुसा म्हेगया थी थी बालीया पुसा ताडः ई नपां ल्हाड, वांबलय् भीसं हकनं लिप्यडः ह्य मफूगु खाँ लुमांक ज्ञानया मता च्याकः न्हूंगु पुस्ताता लः ल्हाड यंकय्गु थौं या आवश्यकता जुय धुक्कल । युंग भीता संस्कृतिया लुखाय थ्यकः वयो पिडः च्वनय् धुक्कल । छु ज्यू छु मज्यू, छु भिं छु मभिं बांलाकः सलिंचां योथे यलः चोकर लिकायो भिंकः यंकय् मः । उकी थुकिता पाठ्यक्रमय् दुथ्याकः न्हूंगु पुस्ताया ब्वनामिपिन्ता नं स्यै स्यै वानय्गु मति ख्वप नगरपालिकां नगर दुनय्या ब्वनय्कुथि होलीया खाँ नं ब्वंकः न्यंकः वयो च्वंगु खः । मखुसा खुसी छिय धुनय् वं तुतां म्वः थैं ई नपां भीगु संस्कार व संस्कार छगु ध्याक्व कुलांचाय् तयो कतया संस्कार कः घाडः जुई । राजनैतिक अतिक्रमण हाँ साँस्कृतिक आतक्रमण वैगु खाँ न्हपां है थुइकःसा वसन्त बांलाक वै । लसकुस याय् छिंक ।

इगाप

ख्वप नगरपालिका पाखं पिथाडः च्वंगु ख्वप पौ बःछि पौ ख्य् बांलागु च्वसु त बियो र्वाहाली याड दिसँ । उगु रचनाया ल्य ज्या याड पारिथ्रमिक बियगु खाँ ख्वप नगरपालिकाया २०७७ श्रावण २६ गते च्वंगु बैठकं क्वः छ्यूगु खाँ ब्याक च्वडः ।

सम्पादक
ख्वप पौ

ख्वप नगरपालिकाया ज्या भूवः त

अध्यक्ष बिजुकछुं कबड्डी कासामिपुं नपां

चैत्र १ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायण मान बिजुकछुं (रोहित) जुं कासाता अतिरिक्त क्रियाकलाप लिसिंजक मस्वासें देया शिक्षा, स्वास्थ्य व संस्कृति नपां न स्वाय् मः धायोदिल ।

ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय जुयो च्वंगु अन्तर नगर महिला कबड्डीय धिधिंबल्ला कासासं ब्वतिकः वपुं नपालय् गु इवलय नायो भाजु बिजुकछुं जुं कासाय् मिसामस्तयस्सं बालाक मिहतगुलि लयता प्वक्से थुकिता मदिक्क यंक्यमः धायो दिल ।

विकसित देशाय् कासाया विषयनं ब्वनामिपित्ता च्वय थ्यकः ब्वनय् गु ब्यवस्था दःगु खाँ कुल दिसे नेपालय् नं बुलुहुँ थजगु ब्यवस्था

कानून, समाजता मदयक मगा

चैत्र १ गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ऐन कानुन व्यवहारिक व छ्यलय्ता अपुइगु काथं दयके मःगु खाँ ब्याकसे जनताया पक्ष दयकगु कानुनं अपलं जनताता भिं याइगु खाँ काड दिल ।

ख्वप नगरपालिकपाखं चायकः तःगु पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय सम्बन्धन बियो तःगु 'ख्वप कलेज अफ ल' बी. ए. एल. एल. बी. सं न्हुँपु भर्ना जुवपु ब्वनामिपित्ता लसकुसनपां नेगूगु दायेया ब्वनामिपित्ता अभिमूखीकरण ज्या इवःसं न्वचु तयो दिसे वयकलं कानून मरुगु समाज गःसिमरु फसि व मागः मरुम्हा किसी थें जुइगु अराजक जुइगुलि समाजता भिंगु लाँपुइ यंक्यता ऐनकानुनया तहांगु लाहा दै धायोदिल ।

संघीय सांसद्विपिसं देशता मःकाथंया कानून व विधित दयकिणु

यायां यंकिगु विश्वास प्वकः दिल ।

कासा शारीरिक व मानसिक स्वास्थ्यया निति मःगु विषय खः धायो दिसे वयकलं अनुशासन, इया परिपालन, कासामिपित्ता बालागु व लसकुस याय् लाइकगु पक्ष धायोदिल । कासा देश विदेशया राजनीति व ल्वापु नपां नं स्वाडः च्वंगु विषय ज्गुलिं वयकलं अन्तर्राष्ट्रिय ख्यलय कासामिपिसं थःता देया राजदूत काथं पिब्बइगु खाँ काडः दिसे देया रक्षा याय्ता नपां शत्रुता हमला याय् गु भावना ज्वडः कासा हछ्याय् मःगु खाँ बः बियो दिसे कासामिपिसं कासासं नागरिक भावना ज्वडः ब्वति काय्मः धायो दिल ।

ज्या इवःसं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ख्वपदे चिच्याक्वगु नगर जूसां कला संस्कृतिं जःगु हलिमय्या म्वाडः च्वंगु संग्रहालय काथं म्हासिइका पिब्बयो च्वंगु नगर खः धायो दिल । कासामिपित्ता ख्वप नगरपालिकापाखं चायकः तःगु कलेज व अस्पताल क्यनय् यंकागुया तातुना काडः दिसे अपलं जनताया सेवा याय् गु भावनां ख्वप नगरपालिकां ज्यासाडः च्वंगु खाँ ब्याकः दिल । मेडिकल कलेज चायकेगु तातुडः ख्वप नगरपालिका ख्वप विश्व विद्यालय चायकेता मदिक्क कुतः याडः वयो च्वंगु खाँ नपां ख्वप देता ज्ञान विज्ञानया मू थाय काथं दयकेगु तातूडः ज्या साडः च्वंगु खाँ काडः दिल ।

जिम्मा दैगु खाँ ब्याकसे वयकलं पुलांगु कानून ई काथं ल्हवडः यंकेयमः गु खाँ कुल दिसे कानुन मसिया धाय्कं चिच्याचिच्याहांगु खाँ नपां तःतः हांगु रूप कायो दुःख सिइगुलिं विचः याय्मःगु खाँ ब्याक दिल । प्रमुख प्रजापतिजुं देशघाती सन्धी सम्भौताया विरुद्ध ल्वायता, देया सार्वभौमिकताया पक्ष ल्वायता कानूनी लडाईँ मदयक मगा धायोदिल ।

ख्वप कलेज अफ ल या प्राचार्य अनिता जधारीं कलेजं ब्वनामिपित्ता विश्व विद्यालय शिक्षा नपां व्यवहारिक ज्ञान नं ब्यू ब्यू वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे राज्यता बल्लाक्यता कानूनी शिक्षाया विशेष महत्व दै धायो दिल ।

ज्या इवःसं पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय विषय समिति कानूनया नायो रुद्र शर्मा जुं पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय पाख्य अः तक खय् १२५

सचिव स्वीगृ ख्वप पौ. बःछि पौ(पाद्धिक)

गू स्वयो अपःकलेजत दुथ्यागु खाँ व्याकसे ख्वप कलेज अफ ल पाखं गरिव ब्वनामिपिन्ता म्हवचा धेबां बांलागु कानूनी शिक्षा वियगु तातुडः ब्वकः च्वंगु खाँ कुल दिल ।

कानून ब्वनय्गु ब्वंकय्गु व्यवहारिक व देश व समाजता मःगु विषय नपां स्वाय मःगु खाँ व्याकसे वयकलं संसदं दयकगु कानून निष्पक्ष जूला मजुला धाय्गु खाँय अध्ययन अनुसन्धान जुयमः धायोदिल ।

ज्या इवःसं ख्वप कलेजया प्राचार्य प्रकाश कुमार श्रेष्ठ, ख्वप मा.वि या प्राचार्य लक्ष्मी प्रसाद कर्माचार्य, जू पिसं नं कलेजया शैक्षिक विशेषताया खाँकाडः दिलसा शिक्षक शिखा डंगोल व विद्यार्थी प्रतिनिधि एलिसा कुँवरं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

आधारभूत विद्यालयया वह बुदि

चैत्र २ जाते

ख्वप नगरपारिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ख्वपया जनशक्ति दक्ष व लाहातय्सीपं जःपुं काथं ब्वलांकय्ता थीथी तालिम व्यू व्यूं वयो च्वंगु खाँ व्याकसे छम्हा छम्हा ल्यासे ल्याम्होपिन्ता विश्वविद्यालयया दसिपौ नपां लाहातय् ज्या दैगु ज्ञान बियगु कुतः याडः व्यागु खाँ काडः दिल ।

आधारभूत विद्यालय समिति ख्वपया नीडादाया बार्षिकोत्सव (वह बुदि २०८०)या लसताय ब्लेटिन पिभवज्या नपां शिक्षक हानय्ज्या, सिरपा लः ल्हाय्गु ज्या, नपां सांस्कृतिक ब्वज्या उलेज्या याडः दिसे नगर प्रमुख प्रजापति जुं ख्वपय ब्वनामिपिन्ता स्थानीय विषय ब्वंकय्कियो व्यागु खाँ काडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकां ल्यासे ल्याम्होपिन्ता डागूलाख तका तकया उद्यमशीलता त्रृण या व्यवस्था याडः वगु खाँ कुल दिसे वयकलं ख्वप नगरपालिकां शिक्षा नपां व्यवहारिक व लाहातय् ज्या दैगु तालिम्य बः बियो वगु खाँ काडः दिल ।

आधारभूत ब्वनय्कुथित बांलाकय्ता ब्वनय्कुथिता मः

काथंया भौतिक विकास या लागिं आर्थिक र्वाहाली याडः व्यागु खाँ व्याकसे वयकलं ख्वप नगरपालिका शिक्षा लागाय् अपलं लायछ्यलः च्वंगु नगरपालिका खः धायो दिल ।

आधारभूत विद्यालय समितिया नायो दिपक माकं समितिया वार्षिक प्रतिवेदन पिभवसे ब्वनामिपिन्ता चाकलीं विकासया निंति समिति ब्वनामिपिन्ता मति व इच्छाकाथंया ज्या इवःत न्हयाकः व्यागु खाँ काडः दिल ।

नगर शिक्षा शाखा भक्तपुरया प्रमुख साधुराम फुयाल जुं ख्वप देशय शिक्षा हज्याकय्ता आधारभूत ब्वनय्कुथिता बांलागु लाहादःगु खाँ व्याकसे ख्वप देया शिक्षा भन भन च्वजायो वाडः च्वंगु खाँ काडः दिल ।

शिक्षा विकास व समन्वय इकाई समितिया कल्पना ज्ञालीजुं ख्वप देशं शिक्षा लागाय् ह्यूपा ह्यता अपलं हिंकं पुलः वगु खाँ व्याकसे साफूया ज्ञान नपां व्यवहारिक ज्ञान नं बियम धायो दिल । नपां ज्या सानय्मः ज्यायाता हानय्मः धायगु नं थुइके बियमः धायो दिल ।

उगु ज्या इवःसं आधारभूत विद्यालय समितिया सञ्चालक, पुष्पलाल सुजखु, शिक्षक प्रतिनिधि नरेन्द्र प्रसाद जोशी, समितिया न्वकु तिर्थ लक्ष्मी धन्छा व समितिया दुजः सूर्य बहादुर फाँजु पिसंनं न्वचु तःयो दीगु खः ।

ज्या इवः सं मूपाहाँ नगरप्रमुख प्रजापति जुं अवकाश जूयो द्यूपु शिक्षक पिन्ता दोसल्ला ड्यूकः हानय्ज्या याडः द्यूगु खः । आधारभूत विद्यालय समितिया वह बुदिया लसताय् गवसः गवगु अतिरिक्त क्रियाकलापख्य तःलापुं ब्वनामि व ब्वनय्कुथि मेडल व दसिपौ लः ल्हाडः द्यूगु खः ।

अन्तर नगरब्यागु मिसातय्गु कबड्डी धिंधिंबल्ला क्वचाल

चैत्र ३ गते

ख्वप नगरपालिकाया गवसालय फागुन २९ गते निसें न्ह्याकानु 'अन्तरनगर, महिला कबड्डीया धिंधिंबल्ला सहिद स्मृति कासा (ख्यलय् चैत्र ३ गते शनिवार क्वचाल ।

ज्या इवः या मू पाहाँ नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याङ्जे तपां संघीय सांसद प्रेम सुवालं गणतन्त्रय् तपां सहिद पिनिगु म्हागस पूमवाङुलि सिंहदरवारय् च्वनिपुं राजनैतिक पार्टीत प्रमुख दोषीत खः धायोदिसे सहिदपिनिगु म्हागस पू वांकयता विद्यालय शिक्षा धेबा पुलय म्वायक निः शुन्क ज्युमःगु लाहातय ज्या बियमःगु योग्यता काथं ज्या वियमःगु अलय न्ह्या न्हिं व्यापारघाटा अप्ययो वांसेलि देया अर्थतन्त्र र्यापुयो बांगु खाँ काडः दिल ।

व्यक्तलं सरकारं है चुरे लागा स्यंकः(दोहन) याडः च्वंगु गुकिं मदेश (तराई) मरभूमि जुइगु खतरा खानय दःगु अलय नेपः या खुसी फुक्क भारतता लःल्हाय्गु ज्या नेपः दे व नेपःमि पिनिगु लागिं भिं मजूगु खाँ कुलः दिसे अन्तर नगर कबड्डी पाखं ख्वप नगरपालिकां सहिदपिन्ता लुमांक च्वंगु खः धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ख्वप नगरपालिकां कासाता नं हदाय तयो वगु नपां घोषणापत्र काथं ज्या साडः वगु खाँ व्याकसे नगरपालिकां कासाया लागाय् मदिक्क स्यनयगु ज्या याडः वगु खाँ कुलः दिसे अन्तर नगर कासाया धिंधिं बल्लां नगरपालिकातय्गु दथ्वी थः वं थः या अनुभवत काल बिल याय्गु मौका दःगु खाँ काडः दिल । समाजय मिसात व मिजंतय् दथ्वी थाथ्या क्वथ्या दः गुलिं मिसामस्तयता नं कासा ख्यलय् सालयगु

मतिं नगरपालिकां नेपालय है दकलय् न्हः पां मिसा तयगृ कबड्डी या धिंधिं बल्ला कासाया गवसः गवयागु खाँ व्याकसे व्यक्तलं सरकारया नीति याड है ल्यासे ल्याम्होपुं कत देशय् वानय् मःगु खः धायोदिल ।

वागमती प्रदेशया दुजः सूजना सैंजुं ख्वप नगरपालिकां अन्तर नगर कासापाखं पालिका पालिकाता कासापाखं स्वापु दयकगु खाँ व्याकसे ख्वपया धार्मिक, शैक्षिक तःजिलजि, स्वास्थ्य, पर्यटनया प्रचार-प्रसार जुइगु नपां नगरपालिकाया दथ्वी स्वापु क्वातुयो नपां ज्या सानय्गु मौका दैगु अलय मिसातय्गु दथ्वीजूगु कासां, धिंधिं बल्लां

कासाया लागाय् नं मिसामस्त सक्रिय जूयो व्यति काइगु नपां ज्यासाड, नैपुं वर्गया म्हयाय् मस्तयतानं अन्यायया विरुद्ध ल्वाय फःपुं काथं ब्वलांक्यता गवाहाली जुइ धायो दिल ।

ज्या इवः सं एसियन कबड्डी फेडेरेशनया न्वकु विनोद प्रजापति जुं ख्वप नगरपालिकां गवसः गवगु कबड्डी कासायाता च्वः छः सें महिला कबड्डी कासा हज्याक्यता ख्वप नगरपालिकाया तहांगु लाहा दः धायो दिल । व्यक्तलं २०५५ सालय ख्वप नगरपालिका अन्तर नगर कबड्डी कासा यागु खाँ कुलः दिल ।

शनिवार जूगु बुट्वल उपमहानगरपालिका व मेलौली नगरपालिका दथ्वी जुगु फाइनल कासासं मेलौली बुट्वलता ५२-२० ल्या कायो त्याकला सा मेलौलीया रविना चौधरी (म्यान अफ द म्याच) दकलय बांलाम्हा कासामी जुल ।

ज्या इवः सं मू पाहाँ सुवाल जुं त्याकपुं कासामिपिन्ता दसिपौ, शिल्ड व नगद सिरपा लः ल्हाडः दिल ।

उगु नगर ब्यागु मिसातय्गु कबड्डी कासाया धिंधिंबल्लासं बेस्ट रेडपाखय् मेलौली नगरपालिकाया रविना चौधरी, बेस्टडिफेन्डर पाखय् मेलौली नगरपालिकाया रोशनी साउद, दकलय च्वः जःम्हा (सर्वोकृष्ट) कासामि पाखय् मेलौली नगरपालिकायाय् है, जयन्ती बहु च्वः छ्यूगु खः ।

ज्या इवः सं खेलकुद समितिया कजि श्यामकृष्ण खत्री जुं लसकुस न्वचु तयो द्यूगु खःसा वडाअध्यक्ष उपेन्द्र सुवाल (४) व वडाया दुजः, रामसुन्दर बासीं नं न्वचु तयोद्यूगु खः ।

ब्वनामिपिन्ता भिंगु संस्कार स्यनय् मःगु

चैत्र ३ जाते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ब्वनामिपिन्ता साफूया ज्ञान नपां बालागु भिंगु ज्ञान नं, संस्कार व व्यवहार नं स्यनय् मः धायोदिल ।

हिमालयन इड्गलिस स्कूलया वार्षिकोत्सव ज्या इवः नपां एसर्ड्व पास जुयो वांपू ब्वनामिपिन्ता विदार्द्व ज्या इवः सं व्यकलं ब्वनयकुथिं ब्वनयकुथिं रवसः रवइगु अतिरिक्त क्याकलापाया ज्याइवलं ब्वनामिपिन्के दःगु प्रतिभा पिज्वकेता, रवाहाली जुइगु खाँ व्याकः दिल ।

थानाया शिक्षा, स्वास्थ्य, कासा, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयगु लागाय् च्वछाय् बहः जुडकः ज्या साडः वगु खाँ व्याकसे खपय् ब्वडः च्वांपू ब्वनामिपिन्ता थानाया कला, संस्कृति, भाय्, संस्कार थी थी ज्यात स्यक्यूता ब्वनयकुथिसं स्थानीय पाठ्यक्रम पाखं ब्वंक, ब्वंकय् बियो वयागु खाँ व्याकसे नगरबासी ब्वनामिपिन्ता च्वय् थंकया शिक्षा ब्वनय्ता छात्रवृति बियो वयागु खाँ व्याकः दिल ।

ज्या इवः सं नगरप्रमुख प्रजापति जुं २०७६, २०७७ य् एस ई ई पास याडः वांपू ब्वनामिपिन्ता मतिनाया चिं लः ल्हाडः द्यूगु खः ।

पसल्यात मुंकलः

चैत्र ५ जाते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खप देता पर्यटकपुं छक मवसें मगागु गन्तव्य स्थान काथं हछ्याय्गु तातुना खय् सकल सिनं रवाहाली याय्मः धायोदिल ।

खप नगरपालिकाया रवसालय नासमना निसें वंशगोपालया पसल्यात मुंकय्गु ज्याइवः सं व्यकलं नगरता स्वयं हाँय् पुसे च्वंकः, बालाक छायपियो तय्ता नगरबासीपिनिगु तः हांगु लाहा दै धायोदिल ।

विदेशी तय्के लाहा मफः से खप नगरपालिकां थानाया सम्पदा ल्हवनय् कानय् व दानय्गु ज्या जुगु खाँ व्याकसे खप नगरपालिकां स्वायत्त ढुडगं ज्या साडः च्वंगु अलय देशं दुनयया पर्यटक पिसंनं नेपः या पर्यटन व्यवसाय हछ्याय्ता विशेष लाहा दैगु खाँ व्याकः दिल ।

अनियमित काथं दाडः तःगु संरचनां नगरता बाँमलाक कुरुप याड द्यूगु खाँ न्हिथासे व्यकलं ऐतिहासिक नगरया सुन्दरता ल्यंकः तय्ता नगरपालिकां अजगु संरचनात लिकाकय्गु नपां बजार ब्यवस्थापन मंदिकक याडः वयागु खाँ नं काडः दिल ।

खप दे पर्यटकीय ल्याख्खं हलिमय्या छगु बालागु थाय् काथं हज्याडः वयो च्वंगु खाँ काडः दिसे व्यकलं पर्यटनया ज्या इवः त हज्याडः वसेलिं नगरया आर्थिक ज्या इवः त व चहः पहः नं बालाड, वगु खाँ व्याकसे गुकिं थानाया व्यापार व्यवसायनं बालाड वगु खाँ नपां नगरया भीगु पुलांग पहः ल्यंकः म्वाक तयफः गुलिनं पर्यटन प्रवर्द्धनय बालागु योगदान जुगु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवः सं वडा नं ३ या वडाध्यक्ष राजकृष्ण गोरां पसल्यातय्सं नगरय् सुचुकुचु व गथे बालाकः तय धाय्गु बिचः याय्मः धायोदिल । अथेहे वडा नं ४ या वडाध्यक्ष उपेन्द्र सुवाल जुं नगरया अनियमित संरचनात थमनं हे स्यंकः लिकायो नगरपालिकाया बालागु ज्यायाता रवाहाली याय्ता इनाप याडः दिल ।

ज्या इवः सं भनपा स्यानिटेशन उपशाखाया दिलिप कुमार सुवालं धवगिइगु व धवमगिइगु फोहरत बिस्कं बिस्कं तयो सचुकुचु याइपुं ज्यामितय्ता बियता इनाप याडः दिल ।

चैत्र ५ गते

ग्रामीण लेखाजोखा ज्या इवः

ख्वप नगरपालिकाय् लघु उद्यमी जुयगु मति दः पुं आर्थिक रूपं विपन्न नागरिकपित्ता सोमबार सहभागिता मूलक ग्रामीण लेखाजोखा कार्यक्रम न्ह्याकगु खः। ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय जुगु गरिबी निवारणया लागिं लघु उद्यम विकास ज्या इवः २०८०/८१ अन्तरगत सहभागितामूलक ग्रामीण लोखाजोखा ज्याइवः (पी.आर.ए.) ज्या इवः सं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिं उद्यम याय्गु मति दः पुं गुब्ले निराश जुय मज्युगु महत्वाकाङ्क्षी जुयमःगु, नपां अध्ययनशील जुय मःगुली बः बियो दिसे वयकलं उद्यम याय्मन दः पिनिगु लागिं ख्वप नगरपालिकां युवा उद्यमशीलता ऋण वियो वयागु खाँ काडः दिल ।

ल्यासे ल्याम्हेपिनिगु अवस्था विचःयाडः ख्वप नगरपालिकां थीथी लाहातय् ज्या दैगु तालिमत व्यू ब्यू वयो च्वंगु खाँ व्याकसे

वयकलं विदेशय ज्या मःवानिपुं सीप सय्क वानिपुं अपः दयो वगु खाँ व्याकसे अथे सीप सय्क मवांपिसं विदेशय् अपलं संघर्ष याडः कष्टकर जीवन हानय् मःगु खाँ काडः दिल ।

लघु उद्यम, मझौला वा तः हांगु उद्योगया जग नपां हछ्याय्ता मदयकः मगागु लिधंसा खः धायो दिसे वयकलं लघु उद्यम स्थानीय आर्थिक ज्याइवः या मदयक मगागु जग थें खः धायोदिल ।

ख्वप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशी नगरपालिकां समाज हछ्याय्ता शिक्षा, स्वास्थ्यता हदाय तयो थी थी ज्या इवः त याडः वगु खाँ कुल दिसे पर्यटन शुल्क व ख्वप नगरपालिकाया आर्थिक आम्दानीया छद्वा लुखा खः उकी पर्यटकपिनिपाखं द्वाहं वगु धेबा नगरया शिक्षा स्वास्थ्य, विकास निर्माण थजगु ज्याखय् छ्यलः वयो च्वंगु खाँ काडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई जुं लघु उद्यम विकास, ज्या इवः सं दुतिपित्ता थी थी तालिमत बियो प्राविधिक लः ल्हाय्गुया ज्या इवः दःगुलिं नेपः या सरकारं न्ह्याकिगु आर्थिक विकास ज्या इवः सं स्वाय्ता अःपड्गु खाँ काडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया लघु उद्यम विकास सहजकर्ता गीता कुमारी कोइराला जुं ज्याइवः या तातुना व न्ह्याकय्गु तातुना धाय्गु खाँ व्याकसे धेबा सिसिककपुं आर्थिक विपन्न मनूतय्ता थःगु तुतिख्य् दानय् फैगु ज्या इवः ख्यू भाय्ता इनाप याडः दिल । ज्या इवः ख्यू भःपिसं सामाजिक नक्सा व स्रोत नक्सा दय्कः ज्या इवः या बांलाइगु लिच्चवः तयो थःगु योजना दय्के मःगु खाँ नं वयकलं काडः दिल ।

परीक्षा स्वः भाल

चैत्र ५ गते

ख्वप नगरपालिकाया उप प्रमुख रजनी जोशी जुं चैत्र १ गते निसें न्ह्याकगु आधारभूत तगिं च्याग् तगिंया परीक्षा केन्द्र आदर्श आजाद मा.वि. भायो स्वयोदिल । स्वः भाय्गु इवलय् शिक्षा समितिया दुजः नपां वडा नं ५ या वडाध्यक्ष योगेन्द्र मान बिजुक्छैं जु नं भायो द्यूगु खः ।

**नगरपालिका झीगु हे संस्था खः
इलयहे करपुल ग्वाहाली याय्नु**

चैत्र ७ जाते

शाखा अधिकृतपुं ख्वप नगरपालिकाय्

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं राष्ट्रसेवक कर्मचारीपुं इमानदार ज्ञासा जनतां अःपुक सेवा काय फैगुलि जनताया सेवकया हैसियतं कर्मचारीपुं थःथः गु जिम्मेवारी ज्वडः ज्या सानयम् धायोदिल ।

नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान सेवा प्रविष्ट तालिम (Basic Adminstrative Trainning) कायो च्वंपुं प्रशिक्षार्थी शाखा अधिकृत पिनिगु अध्ययन अवलोकनया इवलय ख्वप नगरपालिकाय् रवसः रवगु नपालायगु ज्या इवःसं उगु खाँ न्हिथाड दिसे प्रमुख प्रजापति जुं संविधान व कानुनं संघीयताया व्यवस्था यासां अजनं संघ व प्रदेश सरकारय् च्वडः च्वंपिंक्य् संघीय सोच मरुलिं देश संघीयताया मति काथं हज्याय मफूगु खाँ काडः दिल । वयकलं स्थानीय जनताया समस्या थुइकः ज्यंकेय्ता विशेष अनुदान अपः तयो सर्शत अनुदान म्हवचा यायां यंक्य् मःगुलि उकिया अखः ससर्त बजेट अप्वयक यंकगुलिं संघ व प्रदेशया बजेटपाखं स्थानीय तहता

महाकाली नगरपालिकाया प्रमुख चैसिर ख्वपय्

चैत्र ८ जाते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु नपां सुदूरपश्चिम प्रदेश दार्चुलाया महाकाली नगरपालिकाया प्रमुख नरसिंह चैसिर जुं नपालाड दिसे नेगु नगरपालिकाया शैक्षिक, पर्यटन, विकासया सम्भावनाया लागाया अनुभवत कालबिल याडः दिल ।

नगर प्रमुख प्रजापति जुं स्थानीय तहया स्वायत्तता क्वत्यलिगु छुं नं ज्यात स्वीकार याय् फैमखु धायोदिसे ख्वप नगरपालिका स्वायत्त ढंगं हज्याडः च्वंगु खाँ काडः दिल ।

वागमती प्रदेशं कानुनं बियमःगु विशेष व सम्पूरक अनुदान नपां ख्वप नगरपालिकाता मब्यूगु खाँ कुलः दिसे वयकलं ख्वप

थःगु लाहातय म्हूछिड तयगु स्वगु खः धायोदिल ।

स्थानीय सरकारता कर्मचारी भर्नायायगु अधिकार मरुगु स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ स्वयो नं प्रतिगामी ज्गु खाँ कुलदिसे चिच्या-चिच्याहांगु योजनात नपां संघ व प्रदेश सरकारं न्ह्याकिगु संघीय भावनाया अखः ज्गु नपां साभा सूची (मंकःधलः) दुनयया कानूनत इलय हे मदयकगु, सम्पदा ल्हवनय कानय् याय्ता मःगु सिं इलय हे मदैगु, अःपुक काय मफैगु, संघीयता छ्यलय्ता चिइके थाकुगु पंगः खः धायोदिल ।

आना भःपुं सहभागी पिनिगु न्ह्यसः या लिसः बियो दिसे प्रमुख प्रजापति जुं सम्पदां ख्वप देता राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय लागाय् म्हासिइका पिब्यव फैगुलिं ख्वप नगरपालिकां सम्पदा ल्हवनय् कानय् याडः ल्यंकःम्वाकः तयगु अध्ययन, अनुसन्धान व अन्वेषणया लिधंसाय अजगु ज्या हज्याक वयो च्वंगु नपां राष्ट्रिय कला संग्रहाल व लाल बैठकता पुलांगु मल्लकालीन शैलीं (पहलं) हे दानयगु नगरपालिकाया तातुना दःगु, ख्वप नगरपालिकां मथां काचाकक स्वास्थ्य सुविधा बियगु पक्का याय्ता थगु हे अस्पताल द्यकः न्ह्याक, स्वास्थ्य केन्द्रत चायकः, शिशु स्थाहार केन्द्र व छैं छैं नर्सिङ सेवा थजगु स्वास्थ्य सेवा ब्यू ब्यूं नगरबासीपिन्ता धेबा म्वायकः निःशुल्क अक्विजन व हि बियो वगु खाँ ब्याकः दिल ।

ज्या इवः सं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराईजुं प्रशासकीय अधिकृत दामोदर सुवाल, लेखा अधिकृत रामसुन्दर सुजखुं नं थःथः गु अनुभव काड, द्यगु खःसा प्रशिक्षार्थी शाखा अधिकृतपिंसं शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयगु, सुचुकुचु, विकास निर्माण थजगु ख्वप नगरपालिकां याडः च्वंगु ज्याया बारे खाँ न्यंगु खः ।

नगरपालिकां चुनावया इलय जनताता वियागु बचं काथं शिक्षा, स्वास्थ्य, सुचुकुचु, सम्पदा ल्यंकःम्वाकः तयगु, विकास निर्माणया ज्या याडः जनताया सेवा याडः वगु खाँ काडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकां जनताया काय् म्ह्याय् पिन्ता दांकः भिंक आखः ब्वंकेय्ता थी- थी शिक्षण संस्थात चायकः छात्रवृति व शैक्षिक क्रृण ब्यूब्यूं वयो च्वंगु खाँ काडः दिसे वयकलं विदेशी तयके लाहा मफःसिं हे ख्वप नगरपालिकां थःगु तुतिख्य् दाडः थानाया विकास निर्माणया ज्या याडः च्वंगु खाँ ब्याकः दिल ।

नगर प्रमुख चैसिर जुं महाकाली नगरपालिका च्वाप्व

सचिव स्थीगू ख्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

गाइगु च्वाप्वर्गु निसे खुसी सिथय्या फाँट क्यच्याड च्वंगु धार्मिक व सांस्कृतिक ल्याखं महत्वं जःगु नगरपालिका खः धायो दिसे थुगु नगरपालिका पर्यटन विकास याय् फैगु काथया नगरपालिका ज्गुलिं थाना च्याफिटड, जडिवुटी, काप थाइगु उद्योग व सिसाफलया खेती याडः थानाया आर्थिक ज्या इवः न्हयाडः च्वंगु दः धायोदिल ।

नगर प्रमुख प्रजापति जुं प्रमुख चैसिर जु याता तकातपुली पुइकः खादा क्वखाय्क लसकुस याडः दिसे ख्वप नगरपालिकाया महत्वपूर्ण पिथनात उपहार काथं लःन्हाडः दिलसा उगु इवलय नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई जु नं नपां दःगु खः ।

कासामिपिक्य् राजनैतिक, सांस्कृतिक व नैतिक संस्कार दयमः

चैत्र ८ ज्ञते

ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय् फागुन २९ गते निसें चैत्र ३ गते तक जुगू नगर व्यागु मिसातय्गु कबड्डीया धिंधिं बल्ला कासा २०८० तःजिक हानय्ता ग्वाहाली यापुं सकलैसिता नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं सुभाय देछायोदिल ।

छम्हा छ्महासिक्य राजनैतिक, सांस्कृतिक व नैतिक संस्कार मदयक मगा धायोदिसे कासामिपिन्क्य् उगु गुण मन्त्र धःसा हज्याय् फैमखु धायो दिसे वयकलं पूँजीवादी व्यवस्थाय् जः जि ग्वयो, मिखा पिइके योगुलिं सकल नागरिक पुं सचेत जुय मःगु खाँ व्याकसे कासाया धिंधिं बल्ला कासामि, कासास्यनामि व ख्वपदेया फुक्क लागाया परीक्षा खः धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया उप-प्रमुख रजनी जोशी जुं मिसा तय्गु कबड्डी कासां मिसा मस्तय्ता हच्चिलयता उत्साह व्यूगु नपां थी थी नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं नपालाडः अनुभव काल बिल याय्गु मौका दःगु खाँ व्याकः दिल ।

भलिबल संघया नायो बिनोद चरण राय जुं ख्वप नगरपालिकां ग्वस ग्वगु कबड्डी कासा कासामिपिन्गु लागिं बालागु निर्णय खः धायोदिसे ख्वप नगरपालिकां कासा पाखं कासामिपिन्ता संस्कार स्यनय्गु ज्या ज्गु खाँ काडः दिल । वयकलं कासाया धिंधिं बलासं थीथी नगरपालिकापाखं ब्वति कः वपुं कासामिपुं कासा स्यनामिपुं ख्वप नगरपालिका पाखं चाय्कः तःगु ख्वप अस्पताल, कलेज व विकास निर्माण स्वय धुंकः नगरपालिकां अजगु बालागु ज्यायाइगु म्हागसय् हे माखाडा धःगु खाँ लिपुलः दिल ।

एशियन कबड्डी फेडरेशनया न्वकु विनोद प्रजापति जुं कबड्डी कासा कभर्ड हलय् म्हेतक्य् मःगुलि सहिद स्मृति कासा ख्यलय म्हेतकसां छुं नं राष्ट्रियस्तरया कासा स्वयो म्हर्वं मजुगु थुगु कबड्डीया धिं धिं बल्ला स्वयबलय् अन्तर्राष्ट्रिय कासाथें च्वंगु खाँ वयकलं काडः दिल ।

ज्या इवः सं खेलकुद समितिया कजि श्यामकृष्ण खत्री जुं मूल समिति च्वडः ज्या याडः द्यूपुं सकलसिता सुभाय देछायोदिसे ख्वप नगरपालिकां दकलय् न्हःपां कासामिपिन्ता स्वास्थ्य बिमा लागु यागु व लाइजन अफिसर द्यक्कगु खाँ काडः दिल । ज्या इवः सं दुतिपुं सकलसिनं दुतिंगु नगरपालिकाता मतिनाया चिं बिय मखांगु कासाया व खाँ राष्ट्रिय न्हि पौ ख्य मब्यूगु फुक्क उपसमिति उथिंगयंकः ज्या सानय् मफूगुलिं कुंखित ।

चैत्र ९ ज्ञते

बुटिक व साँच्याकिगु तालिम क्वचाल

खप नगरपालिकाया ग्रवसालय न्ह्याकगु खुल्लाया आधारभूत सुज्या सुयगु ज्या, बुटिक व साँ च्याक्यू तालिमया शुक्रवार क्वचाय्क दसि पौ लःलहडः दिल। बुटिक्य् २८ म्हा, साँ च्याक्यू गुलि २२ म्हा व आधारभूत सुज्या सुयगुलि ५२ म्हा याड, मुक्क १०२ म्हा प्रशिक्षार्थीपिसं तालिम क्वचाय्कगु खः।

ज्या इवः सं खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं सुज्या सुयगु, साँ च्याक्यू थजगु दक्षपुं लाहातय् ज्या दैगु जनशक्ति ब्वलांक्यू मति खप नगरपालिकां दायँ दायँ पतिकं थजगु तालिम बियो वगु खाँ ब्याकसे तालिमं सय्कगु ज्ञान व सीप अमिगु अमूल्य सम्पति खः धायोदिसे थजगु तालिमं अपलं मिसा मस्तय्सं लाहातय ज्या दय्कः न्ह्याकः च्वंगु खाँ काडः दिल।

मिर्मिरे साकोसया अध्ययन भ्रमण

चैत्र ९ ज्ञते

यैं टोखाया मिर्मिरे साकोसया महिला तथा बाल बालिका उप समितिया प्रतिनिधि मण्डल खप नगरपालिकाय् वयो नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं नपालाडः खपया शैक्षिक संस्था, सहकारी, अस्पताल व सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु खायँ न्यडः दिल।

उगु पुचः याता लसकुस यासे नगर प्रमुख प्रजापति जुं ऐतिहासिक नगर खप व टोखाया दथ्वी सांस्कृतिक, राजनीतिक, आर्थिक व सामाजिक स्वापु दःगु खाँ ब्याकसे खप नगरपालिकां थाना च्वंगु सहकारीसंस्थात सहकारीपाखां जनताया सेवा याय्ता घ्वाडः च्वंगु खाँ काडः दिल।

सहकारी संस्था धेबा काल बिलख्य् जक लिकुडः मच्वसे उकिया दुजः पिन्ता थःगु तुतिख्य् दानय् फयके बियता तालिमत बिय मःगु अलय् शेयर सदस्यपिन्ता आर्थिक, शैक्षिक व राजनीतिक स्तर च्वजाय्केता ग्वाहाली याय् मःगु खाँ ब्याकसे वयकलं ऐतिहासिक व सांस्कृतिक नगरया थःगु पहः ल्यंकः म्वाकः तय्ता स्थानीय तहलं बः याय्मःगु खप नगरपालिका ऐन नियम काथं भीगु थःगु हे मौलिक पहलं छैं दानी पिन्ता आर्थिक ग्वाहाली याडः व्यागु खाँ काडः दिल। सहकारी संस्थां धेबा कालबिल ख्य् जकलिकुडः मच्वसे उकिया दुजः पिन्ता थःगु तुतिख्य् दानय् फयके बियता

श्रमता हाडः श्रम याइपिन्ता समाजय इज्जत दैगुलिं वयकलं लाहातय ज्या दःपिन्ता समाजय स्वाभिमान जुयो म्वाय फैगुलिं खप नगरपालिकां थी थी थजगु तालिमत न्ह्याकः म्वायगु लिधंसा दय्कः वयो च्वंगु खाँ नपां मिसा मस्तय्सं चिच्याहाङु ज्या जक सानय् फःसां आम्दानीया लुखा चालिगुलिं थजगु तालिमत व्यू व्यू व्यागु खाँ काडः दिल।

कार्यपालिकाया दुजः रोशन मैयाँ सुवालं तालिमता व्यवहार्य् छ्यलः थःगु तुति ख्यू दानय्ता घ्वासा बियो दिल। मिसामस्त आर्थिक, सामाजिक व राजनीतिक रूपं सबल जूसा परिवार वा समाज हे हज्याइगु खाँ ब्याकसे थःगु उद्योगत नगरपालिकाय् दर्ता याय्मःगु खाँ नं काडः दिल।

अथेहे १० नं वडाया वडाध्यक्ष लक्ष्मी प्रसाद ह्योमिखां सुभाय देछायो द्यूगु खःसा कार्यपालिकाया दुजः छोरी मैया सुजखु, द वडाया दुजः सुमित्रा बोहजु व प्रशिक्षक पिनिपाखं बद्री लक्ष्मी कवां नं न्वचु तयो द्यूगु खः।

ज्या इवःसं खुल्लाया तालिमया स्यनामि व सय्कपिन्ता प्रमुख प्रजापति जुं दसि पौ व उत्कृष्ट प्रशिक्षार्थीपिन्ता सिरपा लःलहडः द्यूगु खः।

मिर्मिरे साकोसया अध्ययन भ्रमण

तालिमत बियमःगु अलय् शेयर सदस्यपिन्ता आर्थिक शैक्षिक व राजनीतिक स्तर च्वजाय्केता ग्वाहाली याय् मःगु खाँ ब्याकसे वयकलं ऐतिहासिक व सांस्कृतिक नगरया थःगु पहः ल्यंकः म्वाकः तय्ता स्थानीय तहलं बः याय्मःगु खप नगरपालिका ऐन नियम काथं भीगु थःगु हे मौलिक पहलं छैं दानी पिन्ता आर्थिक ग्वाहाली याडः व्यागु खाँ काडः दिल। ज्या इवःसं मिर्मिरे साकोसया नायो भाजु शैलेश डुंगोलं भ्रमणया तातुना काडः दिलसा, वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्वं नं न्वचु तयो द्यूगु खः।

खप नगरपालिकाय् चाहयू भःपुं उगु पुचलं खप नगरपालिका पाखं चाय्कः तःगु खप अस्पताल, खप ई. कलेज, खपया सिद्धिगणेश साकोस, भाजूपुख, सिद्धपुख, लायकुया सम्पदा, डातापोलहें व संग्रहालय नं भायो स्वयो द्यूगु खः।

स्वस्थ जुयता व्यायाम

चैत्र ११ जाते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं होलीया नखा भीगु संस्कृति ल्पड च्वनिगु काथं डायकः विकृति फुक्क चिङ्कः छ्वयम्: धायोदिल ।

होली पुन्हीया लसताय छिकोडः महिला पुचः ख्वप नगरपालिका द लांतलय्या गवसालय् मिसातय्गु मुञ्ज्याता सम्बोधन यासे प्रमुख प्रजापति जुं सकले नगरबासीपिन्ता स्वस्थ याय्गु तातुडः ख्वप नगरपालिकां त्वालय-त्वालय छिकोड व्यायाम हज्याक वयो च्वंगु खाँ व्याकसे ब्वनयकुथि व कलेजय् अः मिसात अपलं दुतिड वगुलिं ख्वपय् अः मिसात व मिजंतय् दथ्वी छ्ग छ्ग विषयसं उथेयंकः हज्याडः वयो च्वंगु दः धायो दिल ।

वयकलं अः नगरपालिकां चायकः तः गु कलेजय् न मिसात हे अपः दः गु खाँ व्याकसे थुकिं नेदा प्यदा लिपा थीथी लागाय् मिसात हे हदायलाइगु खानय् दः धायो दिसे थुकी भी न्ह्यलुवापिनिगु तः हांगु लाहा दः वयकपिसं समाज हछ्याय्ता थाय् थासय् शिक्षालयत मचाय्कगु जूसा थथे जुय मफैगु खाँ कुलः दिल ।

साफू पिताब्वज्या

चैत्र १२ जाते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं सेवानिवृत्त समाज भक्तपुरं पिथांगु प्रा.डा. सर्वज्ञभक्त मल्ल जूया च्वसां पिज्वः गु 'सफल शिक्षणका लागि सरल शिक्षण नमूना' साफूया (नेकः खुसी) पिताब्वज्या याडः दिसे अवकास जुय धुंपु शिक्षक तय्के अपलं ज्ञान दैगुलिं अजगु ज्ञान व अनुभव न्हूँगु पुस्ताया लागिं अमूल्य सम्पति जुइगुलिं उकिता म्वाकः तय्गु च्वः जः गु ज्याखः धायो दिसे प्राध्यापक पुं अनुभवया तः मिपुंख नपां जीवनय् थमनं फयागु अनुभव त मखुगु जुय मफैगुलिं वयकपिनिगु अनुभव न्हूँगु पुस्ताता बांलागु शिक्षा जुई धायो दिल ।

ख्वपया फुक्क ब्वनयकुथिया उथिंयंक शैक्षिक गुणस्तर हयता ख्वप नगरपालिकां इलय व्यलय शिक्षक तालिम, सः स्यूपुं विजः पुचः पाखं ब्वनयकुथि स्वः वानय्गु उकिया सिफारिस काथं

पुँजीवादी देशय् मिसात मियगु वस्तु थें याइगु पशुता थे व्यवहार याइगु नपां मिजंतय्ति ज्याला मबिइगुलिं पुँजीवादी व्यवस्था जनताता भिं मयाइगु अलय् दाइजो प्रथायाडः मसें मिसातय्ता अकालं स्पाइगु म्ह्याय् मचा बुइगु सिलकीं मचा कवथ इगु, दाइजो महला धायो परिवार मिलय जुयो स्पाइगु थजगु कु संस्कारत समाजं चिङ्कः छ्वय् मफूतलय् शिक्षा व लाहातय् ज्या बिय गुलि मिसातय्ता नं उथिंयंक हछ्याय् मफूतलय् मिसात कपः थास्वक म्वाय मफैगु खाँ काडः दिल ।

नेपाल क्रान्तिकारी महिला संघ वडा नं द या नकीं कमल केशरी त्वायनाया सभानकीलय् जूगु मुञ्ज्यासं नेपाल मजदुर किसान पार्टी द नं वडा समितिया इन्चार्ज महेन्द्र खायमली, लांतलय् महिला पुचः या कजि शर्मिला थुसां होलीता ज्या वैगु काथं छ्यलय्यु मतिं छिकोड पुचलं मुञ्ज्याया गवसः गवगु खः धायो दिलसा राज्यश्वरी प्रजापति जुं ब्वतिकः पुं सकलसिता लसकुस याडः द्यूगु खः सा डाक्टर अमर प्रजापतिं स्वास्थ्यया खाँ काडः द्यूगु खः ।

आर्थिक अनुदान वियो व्यागु खाँ व्याकसे वयकलं अः ब्वंक च्वंपु शिक्षकत तालिमं जः पुं जूगुलिं नपां न्ह्यपास्वयो ब्वनयकुथिया भौतिक पूर्वाधारत बांलागुलि नपां ख्वपया अपलं सामुदायिक ब्वनयकुथि शिक्षण सामग्रीत नं बांलागुलि सामुदायिक व संस्थागत ब्वनयकुथिया गुणस्तर उथिंयंकय्गु कुतः जुयोच्वंगु खाँ काडः दिल ।

साफू च्वमि नपाँ शिक्षाविद प्रा.डा. सर्वज्ञभक्त मल्ल जुं ड्यादातक शिक्षण पेसाख्य च्वनय् धुंकगु अनुभवत काडः दिसे शिक्षकपुं ब्वंकय्गुलि बांलापुं जूसा दक शिक्षा नं बांलाड वानिगु खाँ काडः दिल ।

सफूया नहपांखुसी वि.सं. २०३४ पुस १९ गते पिथांगु खः सा वयकलं थमनं ५१ दा हाँ सयकगु व ब्वडागु शैक्षिक अनुभव व ज्ञान न्हूँगु पुस्ताता प्रेरणा जाइगुलि विश्वास कायो दिल ।

ज्या इवः या सभाया नायो नपां सेवा निवृत शिक्षक समाज भक्तपुरया नायो अम्बिकामान मानन्धरं साफू पिथांकय् ब्यूगुलिं च्वमिता सुभाय देछायो दिल ।

अथेहे सेवा निवृत शिक्षक समाज भक्तपुरया प्रधान सम्पादक ज्ञान सागर प्रजापति जुं साफूया खाँ उलः दिलसा समाजया दुजः धिरेन्द्र बहादुर कायष्ठं लसकुस याडः द्यूगु खः । अथेहे समाजया दां भारी विश्वराम कवां जुं सुभाय देछायो दिलसा समाजया तुल्सिराम ग्राघां नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

शाखा आधिकृत्या पुचः ख्वप नगरपालिकाया अध्ययन भ्रमणय्
(२०८० ईत्र ७ गते)

आधारभूत तह्या परीक्षा निरीक्षणया इवलय्
(२०८० ईत्र २ गते)

अन्तर नगर ब्यागु महिला कबड्डीया न्हाप लागु मेलौली नगरपालिका

(२०८० वैत्र ३ गते)

अन्तर नगर ब्यागु महिला कबड्डीया ल्यू लागु बुटवल उप-महानगरपालिका

(२०८० वैत्र ३ गते)

